

**Α.Τ.Ε.Ι ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΤΟ
ΝΟΜΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ»**

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΠΑΠΑΗΛΙΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	σελ. 1-2
1.1 Ιστορία της βιολογικής γεωργίας.....	σελ. 1
1.2 Σκοπός της βιολογικής γεωργίας.....	σελ. 1-2
1.3 Η βιολογική γεωργία στην Ελλάδα.....	σελ. 2
1.4 Η βιολογική γεωργία στην Κρήτη.....	σελ. 2-3
2. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.....	σελ. 3-17
Κανόνες παραγωγής	σελ. 5-6
Κανόνες βιολογικής παραγωγής στις εκμεταλλεύσεις.....	σελ. 6-8
Λιπάσματα και βελτιωτικά εδάφους.....	σελ.9-12
Φυτοπροστατευτικά προϊόντα.....	σελ.12-15
Τρόπος εμπορίας.....	σελ. 15-16
Σύστημα ελέγχου.....	σελ. 16-17
Η γεωργική γη της Ελλάδας.....	σελ. 17
Η εξέλιξη των καλλιεργειών ανά έτος.....	σελ. 18-28
Οι καλλιέργειες κατά στάδιο.....	σελ. 28-31
Οι καλλιέργειες ανά δήμο του νομού Ηρακλείου.....	σελ. 31-41
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	σελ. 42-46
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	σελ. 47

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Η βιολογική γεωργία ξεκίνησε ως αποτέλεσμα προβληματισμού στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, κυρίως στη βόρεια Ευρώπη. Παρέμεινε σε εμβρυακό στάδιο μέχρι και τη δεκαετία του 50. Αργότερα συνδέθηκε με την εμφάνιση του οικολογικού κινήματος και των κινήματων αμφισβήτησης. Η ουσιαστική ανάπτυξη της ξεκινά κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980, κυρίως στις χώρες της κεντρικής και βόρειας Ευρώπης, στις ΗΠΑ, τον Καναδά, την Ιαπωνία κ.λ.π.

1.2 ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Η βιολογική γεωργία στοχεύει:

- Στην παραγωγή υγιεινών αγροτικών προϊόντων και τροφίμων υψηλής οργανοληπτικής και θρεπτικής αξίας, χωρίς υπολείμματα αγροχημικών.
- Στην προστασία και στον εμπλουτισμό των φυσικών πλουτοπαραγωγικών πηγών (έδαφος, ύδατα, αέρας), της χλωρίδας, της πανίδας και του αγροτικού τοπίου.
- Στην συνεισφορά στην αειφόρο ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών.
- Στην παροχή ικανοποιητικού εισοδήματος στους παραγωγούς και στους εργαζόμενους στη γεωργία.

Η βιολογική γεωργία είναι ένα σύστημα παραγωγής στο οποίο:

- Η παραγωγή, η επεξεργασία και η διακίνηση τροφίμων υπόκεινται σε αυστηρούς κανόνες και νομοθεσία
- Η παραγωγή, η επεξεργασία και η διακίνηση των τροφίμων ελέγχονται και πιστοποιούνται.
- Η χρήση συνθετικών αγροχημικών και γενετικά τροποποιημένων οργανισμών απαγορεύεται.
- Η διαχείριση των εκμεταλλεύσεων πραγματοποιείται σύμφωνα με τις αρχές της αγροοικολογίας.
- Στηρίζεται στην αμοιβαία συνυπευθυνότητα των παραγωγών και των καταναλωτών.

Στη λογική αυτή εντάσσεται η διατήρηση ενός ζωντανού και υγιούς εδάφους, η διατήρηση της μεγαλύτερης δυνατής ποικιλομορφίας ζωικών και φυτικών οργανισμών στο οικοσύστημα της καλλιέργειας, για μεγαλύτερη σταθερότητα και έλεγχο του πληθυσμού των φυτοπαρασίτων μέσω της «φυσικής αυτορρύθμισης»

Με λίγα λόγια, η βιολογική γεωργία χρησιμοποιεί ήπιες τεχνικές καλλιέργειας και προϊόντα φυτοπροστασίας και λίπανσης ,που δεν αποτελούν κίνδυνο για το περιβάλλον, αξιοποιώντας τις σύγχρονες κατακτήσεις της επιστήμης, της εμπειρίας και της ντόπιας παράδοσης.

1.3 Η ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η βιολογική γεωργία στη χώρα μας βρίσκεται ακόμα σε χαμηλό επίπεδο , καθώς οι περισσότεροι Έλληνες παραγωγοί αγνοούν τις οικονομικές της δυνατότητες και επιπλέον από πλευράς πολιτείας δεν υπάρχει ακόμα κάποια ουσιαστική μορφή στήριξης του τομέα.

Οι προσπάθειες για την προώθηση της βιολογικής γεωργίας στην Ελλάδα άρχισαν πριν από 15 περίπου χρόνια από ερασιτέχνες και κυρίως από άτομα με κάποια εμπειρία από το εξωτερικό. Οι άνθρωποι αυτοί ίδρυσαν το 1985 το Σύλλογο Οικολογικής Γεωργίας της Ελλάδας, ο οποίος και αποτέλεσε ουσιαστικά τον πρώτο πυρήνα ενημέρωσης και δράσης. Σιγά-σιγά το κίνημα της βιολογικής γεωργίας βρήκε αρκετούς οπαδούς, οι οποίοι με δειλά αλλά σταθερά βήματα υλοποιούν την πίστη τους για μια γεωργία που σέβεται το περιβάλλον.

1.4 Η ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Η βιολογική γεωργία στην Κρήτη παρουσιάζει αξιόλογη ανάπτυξη την τελευταία δεκαετία και αποτελεί ελπιδοφόρα μορφή γεωργίας, όσον αφορά τη λύση των σημερινών αδιεξόδων της γεωργικής παραγωγής. Από άποψη μεγεθών, ο τομέας της βιολογικής γεωργίας στην Περιφέρεια Κρήτης έρχεται τρίτος μετά την Πελοπόννησο και τη Δυτική Ελλάδα.

Στην Κρήτη υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης της βιολογικής γεωργίας και αυτό λόγω:

1. Των ευνοϊκών εδαφοκλιματικών συνθηκών, ειδικά στις παραδοσιακές καλλιέργειες (ελιά, αμπέλι, κηπευτικά κ.τ.λ).

2. Της εκτατικής μορφής γεωργίας που ασκείται ακόμη στο μεγαλύτερο κομμάτι του νησιού
3. Της μακραίωνης παράδοσης στον γεωργικό τομέα (αγροτική παράδοση και πολιτισμικό περιβάλλον).
4. Της συνεισφοράς της γεωργίας στη διατήρηση του περιβάλλοντος και του φυσικού τοπίου (τα οποία αποτελούν σημαντικό μέρος του τουριστικού προϊόντος της Κρήτης), λόγω της παραδοσιακής άσκησης της γεωργίας μέχρι πρόσφατα.
5. Του μεγάλου ποσοστού του πληθυσμού που απασχολείται στο γεωργικό τομέα.
6. Της σπουδαιότητας του γεωργικού τομέα στην οικονομία της Περιφέρειας.
7. Της αξιολόγησης πείρας και τεχνογνωσίας στην παραγωγή των παραδοσιακών βιολογικών προϊόντων
8. Της σημαντικής εμπορικής αξίας και εξαγωγικής κατεύθυνσης των κρητικών βιολογικών προϊόντων.

2. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Οι εξελίξεις και οι προσαρμογές της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής τα τελευταία χρόνια, ο γενικότερος προβληματισμός του αγροτικού κόσμου, η αναγνώριση σε επίπεδο πολιτικής των περιβαλλοντικών προβλημάτων, συνέβαλαν στη δημιουργία ενός ευνοϊκού πλαισίου για την αναγνώριση και ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας. Έτσι οδηγηθήκαμε στις 24 Ιουνίου 1991, στην ψήφιση από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Ένωσης του Κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής γεωργικών προϊόντων και των σχετικών ενδείξεων στα γεωργικά προϊόντα και στα είδη διατροφής.

Το σκεπτικό του Ευρωπαϊκού νομοθέτη ήταν :

- 1) Ότι οι καταναλωτές ζητούν όλο και περισσότερο γεωργικά προϊόντα και είδη διατροφής βιολογικής παραγωγής με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί μια νέα αγορά για τα γεωργικά προϊόντα.
- 2) Ότι τα εν λόγω προϊόντα πωλούνται στην αγορά σε υψηλότερη τιμή, ενώ αυτός ο τρόπος παραγωγής συνεπάγεται λιγότερο εντατική χρησιμοποίηση των γαιών. Στο πλαίσιο του επαναπροσανατολισμού της κοινής γεωργικής

πολιτικής (ΚΑΠ), αυτός ο τρόπος παραγωγής μπορεί να συμβάλλει στην επίτευξη καλύτερης ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης γεωργικών προϊόντων, στην προστασία του περιβάλλοντος και τη διαφύλαξη της υπαίθρου.

- 3) Ότι λόγω της αυξανόμενης ζήτησης, διατίθενται στην αγορά γεωργικά προϊόντα και είδη διατροφής με ενδείξεις που αναφέρουν ή αφήνουν να εννοηθεί στους αγοραστές ότι έχουν παραχθεί με βιολογικό τρόπο ή χωρίς τη χρησιμοποίηση συνθετικών χημικών προϊόντων.
- 4) Ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν ήδη θεσπίσει κανόνες και διατάξεις ελέγχου όσον αφορά τη χρησιμοποίηση αυτών των ενδείξεων.
- 5) Ότι η ύπαρξη πλαισίου κοινοτικών κανόνων παραγωγής, επισήμανσης και ελέγχου θα προστατεύσει τη γεωργία με οικολογικές μεθόδους, στο μέτρο που το πλαίσιο αυτό θα εγγυάται συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των παραγωγών των προϊόντων με αυτές τις ενδείξεις, θα εμποδίζει την ανωνυμία στην αγορά βιολογικών προϊόντων, εξασφαλίζοντας παράλληλα τη διαφάνεια σε κάθε στάδιο της παραγωγής και της κατεργασίας, και θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη αξιοπιστία αυτών των προϊόντων ενώπιον των καταναλωτών.
- 6) Ότι ο βιολογικός τρόπος παραγωγής συνιστά ιδιαίτερη μέθοδο παραγωγής σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης, και κατά συνέπεια, θα πρέπει να προβλεφθεί ότι στην επισήμανση των μεταποιημένων προϊόντων, οι ενδείξεις που αναφέρονται στο βιολογικό τρόπο παραγωγής πρέπει να συνδέονται με τις ενδείξεις που αφορούν τα βιολογικώς παραχθέντα συστατικά.
- 7) Ότι ο βιολογικός τρόπος παραγωγής συνεπάγεται σημαντικούς περιορισμούς στη χρησιμοποίηση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων τα οποία μπορεί να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον ή να έχουν ως αποτέλεσμα την ύπαρξη υπολειμμάτων στα γεωργικά προϊόντα, ότι, στα πλαίσια αυτά, είναι σκόπιμο να τηρούνται οι πρακτικές που είναι αποδεκτές στην Κοινότητα κατά την έκδοση του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με τους κώδικες πρακτικής που ισχύουν στην Κοινότητα εκείνη την στιγμή, ότι θα πρέπει εξάλλου, στο μέλλον να καθορισθούν οι αρχές που θα διέπουν την έγκριση προϊόντων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σ' αυτού του είδους τη γεωργία,
- 8) Ότι η βιολογική καλλιέργεια περιλαμβάνει ποικίλες καλλιεργητικές πρακτικές καθώς και περιορισμένη χρήση λιπασμάτων και μη χημικών βελτιωτικών χαμηλής διαλυτότητας, και θα πρέπει να καθοριστούν οι πρακτικές αυτές και

να προβλεφθούν οι προϋποθέσεις χρησιμοποίησης ορισμένων μη χημικών συνθετικών προϊόντων.

- 9) Ότι η τήρηση των κανόνων παραγωγής καθιστά καταρχήν απαραίτητη τη διεξαγωγή ελέγχων σε όλα τα στάδια της παραγωγής και της εμπορίας.
- 10) Ότι για την εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων, θα πρέπει να προβλεφθούν ευέλικτες διαδικασίες που θα επιτρέπουν να προσαρμοστούν, να συμπληρωθούν ή να διευκρινισθούν ορισμένες τεχνικές λεπτομέρειες ή μέτρα για να ληφθεί υπόψη η κεκτημένη πείρα.
- 11) Ότι οι επιχειρηματίες που παράγουν, συσκευάζουν, εισάγουν ή διαθέτουν στο εμπόριο προϊόντα που φέρουν ενδείξεις σχετικά με το βιολογικό τρόπο παραγωγής πρέπει να υπόκεινται σε καθεστώς τακτικού ελέγχου, που να ανταποκρίνεται στις ελάχιστες κοινοτικές απαιτήσεις και να εφαρμόζεται από ορισθείσες αρχές ελέγχου ή και από εγκεκριμένους και εποπτευόμενους οργανισμούς, ότι θα πρέπει να αναφέρεται στην επισήμανση των προϊόντων, που θα υπάγονται σ' αυτό το καθεστώς ελέγχου, κοινοτική ένδειξη ελέγχου.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Η μέθοδος βιολογικής παραγωγής συνεπάγεται ότι, για την παραγωγή των προϊόντων, πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνον σπόροι και αγενές πολλαπλασιαστικό υλικό που παράγονται με τη μέθοδο βιολογικής παραγωγής. Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται γενετικώς τροποποιημένοι οργανισμοί ή και προϊόντα που παράγονται από αυτούς.

Η μέθοδος βιολογικής παραγωγής συνεπάγεται ότι, για τους σπόρους και το αγενές πολλαπλασιαστικό υλικό, το μητρικό φυτό στην περίπτωση των σπόρων, και το ή τα γονικά φυτά, στην περίπτωση του αγενούς πολλαπλασιαστικού υλικού, έχουν παραχθεί χωρίς τη χρήση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών ή και προϊόντων που παράγονται από τέτοιους οργανισμούς και σύμφωνα με τις διατάξεις της πρώτης παραγράφου επί μια τουλάχιστον γενεά ή, για την περίπτωση πολυετών καλλιεργειών, δύο καλλιεργητικές περιόδους.

Κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2004 και με τη συμφωνία της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους, μπορούν να χρησιμοποιούνται σπόροι και αγενές πολλαπλασιαστικό υλικό που δεν παράγονται

σύμφωνα με τη μέθοδο βιολογικής παραγωγής, εφόσον οι χρήστες του πολλαπλασιαστικού υλικού μπορούν να αποδείξουν στον οργανισμό ή την αρχή ελέγχου του κράτους μέλους ότι δεν μπόρεσαν να προμηθευτούν από την κοινοτική αγορά πολλαπλασιαστικό υλικό κατάλληλης ποικιλίας του συγκεκριμένου είδους. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν τα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή για τις εγκρίσεις που παρέχονται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΤΙΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ

Φυτά και φυτικά προϊόντα.

Οι αρχές που διατυπώνονται παραπάνω, πρέπει κανονικά να έχουν εφαρμοστεί στα αγροτεμάχια, κατά τη διάρκεια περιόδου μετατροπής τουλάχιστον δύο ετών πριν από τη σπορά ή στην περίπτωση πολυετών καλλιεργειών, τουλάχιστον τριών ετών πριν από την πρώτη συγκομιδή των προϊόντων. Η περίοδος μετατροπής αρχίζει το νωρίτερο από την ημερομηνία κατά την οποία ο παραγωγός έχει ανακοινώσει τη δραστηριότητα του και έχει υπάγει την εκμετάλλευση του στο καθεστώς ελέγχου.

Ωστόσο, η αρχή ή ο οργανισμός ελέγχου μπορεί να αποφασίσει, με τη σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας επιτροπής, να αναγνωρίσει αναδρομικά ότι αποτελεί μέρος της περιόδου μετατροπής όλη η προηγούμενη περίοδος κατά τη διάρκεια της οποίας: Στα αγροτεμάχια ή γεωργικές εκτάσεις δεν είχαν γίνει επεμβάσεις με μη επιτρεπόμενα προϊόντα. Η περίοδος αυτή μπορεί να ληφθεί υπόψη αναδρομικά μόνο υπό τον όρο ότι έχουν περιέλθει στην αρχή ή στον οργανισμό ελέγχου επαρκείς ενδείξεις ώστε να μπορεί να διασφαλίσει ότι υπήρξαν ικανοποιητικοί όροι κατά τη διάρκεια περιόδου τουλάχιστον τριών ετών.

Η αρχή ή ο οργανισμός ελέγχου μπορεί, με την έγκριση της αρμόδιας αρχής, να αποφασίσει σε ορισμένες περιπτώσεις να παραταθεί η περίοδος μετατροπής πέραν της προκαθορισμένης περιόδου, λαμβάνοντας υπόψη την προηγούμενη χρήση των αγροτεμαχίων.

Για τα αγροτεμάχια που έχουν ήδη μετατραπεί ή είναι στο στάδιο της μετατροπής προς τη βιολογική γεωργία, και στα οποία γίνονται επεμβάσεις με προϊόντα που δεν ενδείκνυνται, το κράτος μέλος μπορεί να μειώσει την περίοδο μετατροπής κάτω από τη διάρκεια που έχει καθοριστεί, στις ακόλουθες δύο περιπτώσεις:

α) αγροτεμάχια στα οποία έγιναν επεμβάσεις με ένα προϊόν που δεν επιτρέπεται, στο πλαίσιο καταπολέμησης ασθένειας ή παρασίτου η οποία ήταν υποχρεωτική από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο έδαφος του ή σε ορισμένα μέρη αυτού όσον αφορά μια παραγωγή από συγκεκριμένη καλλιέργεια.

β) αγροτεμάχια στα οποία έγιναν επεμβάσεις με προϊόν που δεν επιτρέπεται, στο πλαίσιο επιστημονικών δοκιμών εγκεκριμένων από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους.

Η διάρκεια της περιόδου μετατροπής καθορίζεται συνεπώς τηρώντας όλα τα ακόλουθα στοιχεία:

- η αποδόμηση του εν λόγω φυτοφαρμάκου πρέπει να διασφαλίζει, στο τέλος της περιόδου μετατροπής, ασήμαντο επίπεδο υπολειμμάτων στο έδαφος και εάν πρόκειται για πολυετή καλλιέργεια, στο φυτό.
- Η συγκομιδή που έπεται της επεμβάσεως δεν μπορεί να πουληθεί με αναφορά στον τρόπο βιολογικής παραγωγής.
- Το εν λόγω κράτος μέλος πρέπει να ενημερώσει τα άλλα κράτη μέλη και την επιτροπή για την απόφαση του όσον αφορά την υποχρέωση επεμβάσεων.

Η ευφορία και η βιολογική δραστηριότητα του εδάφους πρέπει να διατηρούνται ή να αυξάνονται στις κατάλληλες περιπτώσεις:

1. με την καλλιέργεια ψυχανθών, με χλωρά λίπανση ή με την καλλιέργεια βαθύρριζων φυτών στο πλαίσιο κατάλληλου πολυετούς προγράμματος αμειψισποράς.
2. με την ενσωμάτωση στο έδαφος κοπριάς από βιολογική παραγωγή ζωικού κεφαλαίου
3. με την ενσωμάτωση στο έδαφος άλλων οργανικών, αποσυντεθειμένων ή μη ουσιών.

Τα άλλα οργανικά ή ανόργανα λιπάσματα που επιτρέπονται στη βιολογική γεωργία μπορούν να χρησιμοποιούνται κατ' εξαίρεση ως συμπλήρωμα, στο βαθμό που:

- Οι παραπάνω μέθοδοι δεν επαρκούν για να καλύψουν τις θρεπτικές ανάγκες των φυτών.
- Προϊόντα όπως κοπριά (περιττώματα ζώων) μπορούν να χρησιμοποιούνται εφόσον προέρχονται από βιολογικές εκμεταλλεύσεις.

Για την ενεργοποίηση των οργανικών λιπασμάτων μπορούν να χρησιμοποιούνται κατάλληλα παρασκευάσματα με βάση φυτά ή παρασκευάσματα με βάση μικροοργανισμούς μη γενετικώς τροποποιημένους. Χρησιμοποιούνται επίσης τα καλούμενα «βιοδυναμικά παρασκευάσματα» με βάση άλευρα πετρωμάτων, κόπρο αγροκτήματος ή φυτικά λιπάσματα. Μπορούν να χρησιμοποιούνται κατάλληλα παρασκευάσματα μικροοργανισμών μη γενετικώς τροποποιημένων και τα οποία επιτρέπονται στη γενική γεωργία, για τη βελτίωση της γενικής κατάστασης του εδάφους ή για τη διατήρηση των θρεπτικών ουσιών στο έδαφος ή στα φυτά, όταν η ανάγκη για τέτοια χρήση έχει αναγνωρισθεί από τον οργανισμό ή την ελέγχουσα αρχή.

Η καταπολέμηση των παρασίτων, των ασθενειών και των ζιζανίων πραγματοποιείται με την εφαρμογή των ακόλουθων μέτρων:

- επιλογή των κατάλληλων ειδών και ποικιλιών,
- κατάλληλο πρόγραμμα αμειψισποράς,
- μηχανικές μέθοδοι καλλιέργειας,
- προστασία των φυσικών εχθρών των παρασίτων, με τη λήψη κατάλληλων μέτρων (π.χ. φυτικούς φράκτες, φωλιές, διασπορά εχθρών),
- καταστροφή ζιζανίων με φωτιά,

Τα επιτρεπόμενα φυτοπροστατευτικά προϊόντα για τη βιολογική γεωργία μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο σε περιπτώσεις που η καλλιέργεια κινδυνεύει άμεσα.

Παρακάτω αναφέρονται τα λιπάσματα και τα βελτιωτικά εδάφους που επιτρέπονται από τον κανονισμό 2092/91.

ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΔΑΦΟΥΣ

Όνομα	Περιγραφή, απαιτήσεις όσον αφορά τη σύνθεση, συνθήκες χρήσεως.
Σύνθετα προϊόντα ή προϊόντα που περιέχουν αποκλειστικά υλικά που περιλαμβάνονται στον κάτωθι κατάλογο:	
<ul style="list-style-type: none"> • Κοπριά αγροτικών ζώων 	<ul style="list-style-type: none"> - Προϊόν που συνιστάται από μείγμα περιττωμάτων ζώων και φυτικής ύλης (στρωμνή ζώων). - Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός Ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή. - Ένδειξη ζωικών ειδών. - Προέλευση αποκλειστικά από εκτατική εκτροφή κατά την έννοια του άρθρου 6 παρ. 4 του Καν. (ΕΟΚ) 2328/91 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 3669/93.
<ul style="list-style-type: none"> • Αποξηραμένη κοπριά και αφυδατωμένη κοπριά πουλερικών 	<ul style="list-style-type: none"> - Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός Ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή. - Ένδειξη ζωικών ειδών. - Προέλευση αποκλειστικά από εκτατική εκτροφή κατά την έννοια του άρθρου 6 παρ. 4 του Καν. (ΕΟΚ) 2328/91
<ul style="list-style-type: none"> • Κομποστοποιημένα ζωικά περιττώματα, συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποιημένης κοπριάς πουλερικών και αγροτικών ζώων. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός Ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή. - Ένδειξη ζωικών ειδών. - Η προέλευση από βιομηχανοποιημένη εκτροφή απαγορεύεται.
<ul style="list-style-type: none"> • Υγρά απεκκρίματα ζώων (υγρή κοπριά, ούρα...) 	<ul style="list-style-type: none"> - Χρήση μετά από ελεγχόμενη ζύμωση ή και κατάλληλη αραίωση. - Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός Ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή. - Ένδειξη ζωικών ειδών. - Η προέλευση από εντατικοποιημένη εκτροφή απαγορεύεται.

<ul style="list-style-type: none"> • Οικιακά απορρίμματα που έχουν υποστεί λιπασματοποίηση ή ζύμωση. 	<ul style="list-style-type: none"> - Προϊόν που παράγεται από διαχωριζόμενα οικιακά απορρίμματα, τα οποία έχουν υποστεί λιπασματοποίηση ή αναεροβική ζύμωση για παραγωγή βιοαερίου. - Οικιακά απορρίμματα μόνο φυτικής και ζωικής προέλευσης. - Μόνο όταν παράγονται σε ένα κλειστό και ελεγχόμενο σύστημα συλλογής το οποίο είναι αποδεκτό από το κράτος μέλος. - Μέγιστη συγκέντρωση σε mg/kg ξηράς ουσίας: Κάδμιο 0,7 / Χαλκός 70 / Νικέλιο 25 / Μόλυβδος 45 / Ψευδάργυρος 200 / Υδράργυρος 0,4 / Χρώμιο 70 - Ανάγκη που αναγνωρίζεται από τον οργανισμό ή την αρχή ελέγχου. - Μόνο κατά τη διάρκεια μιας περιόδου που λήγει στις 31 Μαρτίου 2006
<ul style="list-style-type: none"> • Τύρφη 	<ul style="list-style-type: none"> - Χρήση που περιορίζεται στην φυτοκομία (κηπευτικά, ανθοκομία, δενδροκομία, φυτώρια)
<ul style="list-style-type: none"> • Άργιλοι (περλίτης, βερμικουλίτης κ.λπ.) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Υπολείμματα μανιταροκαλλιέργειας. 	<ul style="list-style-type: none"> - Η αρχική σύνθεση του υποστρώματος πρέπει να περιορίζεται σε προϊόντα του παρόντος καταλόγου.
<ul style="list-style-type: none"> • Περιττώματα σκωλήκων (κομπόστα γαιοσκωλήκων) και εντόμων. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Γκουανό 	<ul style="list-style-type: none"> - Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή.
<ul style="list-style-type: none"> • Μείγματα φυτικών υλών που έχουν υποστεί λιπασματοποίηση ή ζύμωση 	<ul style="list-style-type: none"> - Προϊόν που λαμβάνεται από μείγματα φυτικών υλών, τα οποία έχουν υποστεί λιπασματοποίηση ή αναεροβική ζύμωση για παραγωγή βιοαερίου. - Ανάγκη που αναγνωρίζεται από τον Οργανισμό ή την αρχή ελέγχου.
<ul style="list-style-type: none"> • Προϊόντα και παραπροϊόντα ζωικής προέλευσης που αναφέρονται κατωτέρω: <ul style="list-style-type: none"> - Αιματάλευρο (ξηρό αίμα) - Άλευρο οπλών - Άλευρο κεράτων - Οστεάλευρο ή αποζελατινοποιημένο οστεάλευρο - Ιχθυάλευρο - Κρεατάλευρο - Άλευρο από φτερά, τρίχες και ξύσματα δέρματος. - Υπολείμματα από μαλλί, τρίχες και 	<ul style="list-style-type: none"> - Ανάγκη που αναγνωρίζεται από τον Οργανισμό ή την αρχή ελέγχου.

<p>γούνα ζώων. - Γαλακτοκομικά προϊόντα.</p>	<p>- Μέγιστη συγκέντρωση σε mg/kg ουσίας χρωμίου 0.</p>
<p>• Προϊόντα και υποπροϊόντα φυτικής προέλευσης για λιπάσματα (π.χ. άλευρο πλακούντα ελαιούχων σπόρων, φλοιοί του κακάο, φύτρα βύνης...).</p>	
<p>• Φύκια και προϊόντα φυκών.</p>	<p>- Εφόσον λαμβάνονται απευθείας από: 1) Φυσική επεξεργασία, συμπεριλαμβανομένης της αφυδάτωσης, της ψύξης και της άλεσης. 2) Εκχύλιση με νερό ή με όξινα ή και αλκαλικά διαλύματα. 3) Ζύμωση. - Ανάγκη που αναγνωρίζεται από τον Οργανισμό ή την αρχή ελέγχου.</p>
<p>• Πριονίδια ξύλου και θρύμματα ξύλου.</p>	<p>- Από ξύλο που δεν έχει υποστεί χημική επεξεργασία μετά την υλοτόμηση.</p>
<p>• Κομποστοποιημένοι φλοιοί δένδρων.</p>	<p>- Από ξύλο που δεν έχει υποστεί χημική επεξεργασία μετά την υλοτόμηση.</p>
<p>• Τέφρα ξύλου.</p>	<p>- Από ξύλο που δεν έχει υποστεί χημική επεξεργασία μετά την υλοτόμηση.</p>
<p>• Μαλακά φυσικά φωσφορικά ορυκτά αλεσμένα.</p>	<p>- Περιεκτικότητα σε κάδμιο κατώτερη ή ίση προς 90 mg/kg P₂O₅. - Προϊόν που καθορίζεται στην οδηγία 76/116/ΕΟΚ του Συμβουλίου όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 89/284/ΕΟΚ.</p>
<p>• Φωσφορικό αργίλιο-ασβέστιο.</p>	<p>- Περιεκτικότητα σε κάδμιο κατώτερη ή ίση προς 90 mg/kg P₂O₅. - Χρήση περιορισμένη στα αλκαλικά εδάφη. - Προϊόν που καθορίζεται στην οδηγία 76/116/ΕΟΚ του Συμβουλίου όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 89/284/ΕΟΚ.</p>
<p>• Σκωρίες αποφωσφατώσεως.</p>	<p>- Ανάγκη που αναγνωρίζεται από τον Οργανισμό ή την αρχή ελέγχου.</p>
<p>• Ακατέργαστα ορυκτά Καλίου π.χ. καινίτης, συλβινίτης, κ.λπ.</p>	<p>- Ανάγκη που αναγνωρίζεται από τον Οργανισμό ή την αρχή ελέγχου.</p>
<p>• Θεϊκό κάλιο το οποίο περιέχει ενδεχομένως άλας μαγνησίου.</p>	<p>- Προϊόν που παράγεται από ακατέργαστο καλιούχο άλας με φυσική διαδικασία εκχύλισης και που είναι δυνατό να περιέχει και άλατα μαγνησίου. - Ανάγκη που αναγνωρίζεται από τον Οργανισμό ή την αρχή ελέγχου.</p>
<p>• Βινάσση και εκχυλίσματα βινάσσης.</p>	<p>- Εξαιρούνται οι αμμωνιακές βινάσσεις.</p>

• Ανθρακικό ασβέστιο, και μαγνήσιο φυσικής προέλευσης π.χ. κιμωλία, μάργα, φωσφορικό ασβέστιο.	
• Θεικό μαγνήσιο π.χ. κιζερίτης.	- Αποκλειστικά φυσικής προέλευσης. - Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός Ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή.
• Διάλυμα χλωριούχου ασβεστίου.	- Διαφυλλικός ψεκασμός μηλιάς, αφού αποδειχθεί η έλλειψη ασβεστίου. - Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός Ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή.
• Θεικό ασβέστιο (γύψος).	- Αποκλειστικά φυσικής προέλευσης. - Προϊόν που καθορίζεται στην οδηγία 76/116/ΕΟΚ του Συμβουλίου όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 89/284/ΕΟΚ
• Βιομηχανική άσβεστος από παραγωγή ζάχαρης.	- Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός Ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή.
• Στοιχειακό θείο.	- Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός Ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή. - Προϊόν που καθορίζεται στην οδηγία 76/116/ΕΟΚ του Συμβουλίου όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 89/284/ΕΟΚ
• Ιχνοστοιχεία	- Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός Ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή. - Ιχνοστοιχεία που αναφέρονται στην οδηγία 89/530/ΕΟΚ.
• Χλωριούχο νάτριο.	- Αποκλειστικά από ορυκτά άλατα. - Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός Ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή.
• Σκόνη πετρωμάτων.	

Παρακάτω αναφέρονται τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που επιτρέπονται από τον κανονισμό 2092/91.

ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

I. Ουσίες φυτικής ή ζωικής προέλευσης.

Όνομασία	Περιγραφή, απαιτήσεις όσον αφορά τη σύνθεση, συνθήκες χρήσεως.
• Αζαδραχτίνη που λαμβάνεται από την <i>Azadirachta indica</i> (δένδρο NEEM).	- Εντομοκτόνο. - Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός Ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή.
• Κερί μελισσών	- Μετά το κλάδεμα.

• Ζελατίνη	- Εντομοκτόνο.
• Υδρολυμένες πρωτεΐνες.	- Προσελκυστικό. - Μόνο σε εγκεκριμένες εφαρμογές σε συνδυασμό με άλλα κατάλληλα προϊόντα.
• Λεκιθίνη	- Μυκητοκτόνο.
• Φυτικά έλαια (π.χ. έλαιο μέντας, δυόσμου, πεύκου).	- Εντομοκτόνο, ακαρεοκτόνο, μυκητοκτόνο και ανασταλτικός παράγοντας βλάστησης.
• Παρασκευάσματα με βάση τις πυρεθρίνες που εξάγονται από το <i>Chrysanthemum cineraria folium</i> .	- Εντομοκτόνο. - Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός Ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή.
• Κάσσια που λαμβάνονται από το <i>Quassia amara</i> .	- Εντομοκτόνο, αποθητικός παράγοντας (εντομοαποθητικό).
• Ροτενόνη που λαμβάνεται από <i>Derris spp</i> , <i>Lonchocarpous spp</i> και <i>Cube et Terphosia spp</i> .	- Εντομοκτόνο. - Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός Ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή.

\\II. Μικροοργανισμοί που χρησιμοποιούνται για τον βιολογικό έλεγχο των επιβλαβών οργανισμών.

Όνομασία	Περιγραφή, απαιτήσεις όσον αφορά τη σύνθεση, συνθήκες χρήσεως.
• Μικροοργανισμοί (βακτήρια, ιοί και μύκητες π.χ. <i>Bacillus thuringiensis</i> , <i>Granulosis virous</i> , κ.λπ.	- Μόνο προϊόντα που δεν είναι γενετικά τροποποιημένα κατά την έννοια της οδηγίας 90/220ΕΟΚ του Συμβουλίου.

III. Ουσίες που πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο σε παγίδες ή/και σε εξατμιστήρες.

- Με τις παγίδες ή/και τους εξατμιστήρες πρέπει να αποφεύγεται η διάχυση των ουσιών στο περιβάλλον, καθώς επίσης και η επαφή των ουσιών με τα καλλιεργούμενα φυτά.
- Οι παγίδες πρέπει να συλλέγονται μετά από τη χρήση τους, να απομακρύνονται και να καταστρέφονται με ασφαλή τρόπο.

Όνομασία	Περιγραφή, απαιτήσεις όσον αφορά τη σύνθεση, συνθήκες χρήσεως.
• Όξινο φωσφορικό αμμώνιο	- Προσελκυστικό. - Μόνο σε παγίδες.
• Μεταλδεύδη	- Μαλακιοκτόνο. - Μόνο σε παγίδες οι οποίες περιέχουν κάποια αποθητική ουσία για την απομάκρυνση των ανωτέρων

	<p>ζωικών ειδών.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Επιτρέπεται η χρήση του μόνο ως τις 31 Μαρτίου 2006.
• Φερομόνες.	<ul style="list-style-type: none"> - Προσελκυστικός παράγων, παράγων διαταραχής της σεξουαλικής συμπεριφοράς. - Μόνο σε παγίδες και σε εξατμιστήρες.
• Πυρεθρινοειδή (μόνο δ-μεθρίνη και λ-κυαλοθρίνη).	<ul style="list-style-type: none"> - Εντομοκτόνο. - Μόνο σε παγίδες με προσδιορισμένους προσελκυστικούς παράγοντες. - Μόνο κατά των <i>Bacrocera oleae</i> και <i>Ceratitis capitata</i> wied. - Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός Ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή.
• Τριφωσφορικός σίδηρος.	<ul style="list-style-type: none"> - Μαλακοστρακοκτόνο

IV. Λοιπές ουσίες παραδοσιακής χρήσης στο βιολογικό τρόπο γεωργικής παραγωγής.

Όνομασία	Περιγραφή, απαιτήσεις όσον αφορά τη σύνθεση, συνθήκες χρήσεως.
<ul style="list-style-type: none"> • Χαλκός με τη μορφή υδροξειδίου του χαλκού, όξινου θεικού χαλκού, οξυχλωριούχου χαλκού, οξειδίου του χαλκού. 	<ul style="list-style-type: none"> - Μυκητοκτόνο - Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2005 εντός του ορίου των 8 χιλιογράμμων χαλκού ανά εκτάριο και κατά έτος κατά ανώτατο όριο, και από την 1^η Ιανουαρίου 2006 εντός του ορίου των 6 χιλιογράμμων χαλκού ανά εκτάριο και κατά έτος κατά ανώτατο όριο, με την επιφύλαξη μικρότερης ποσότητας εάν αυτό προκύπτει από ειδικές διατάξεις της νομοθεσίας για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα στο κράτος μέλος στο οποίο θα χρησιμοποιηθεί το προϊόν. Για πολυετείς καλλιέργειες τα κράτη μέλη μπορούν κατά παρέκκλιση της προηγούμενης παραγράφου, να προβλέψουν ότι τα ανώτατα επίπεδα εφαρμόζονται ως εξής: <ul style="list-style-type: none"> - Η συνολική ανώτατη ποσότητα που έχει χρησιμοποιηθεί από τις 23 Μαρτίου 2002 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2006 δεν θα υπερβαίνει τα 38 χιλιογράμματα χαλκού ανά εκτάριο και στη συνέχεια ότι - από την 1^η Ιανουαρίου 2007, η ανώτατη ποσότητα που μπορεί να χρησιμοποιείται ετησίως ανά εκτάριο θα υπολογίζεται αφαιρώντας τις ποσότητες που έχουν πράγματι χρησιμοποιηθεί κατά τα 4 προηγούμενα έτη από τη συνολική ποσότητα των 36, 34, και 30 χιλιογράμμων αντιστοίχως για τα έτη 2007,

	2008, 2009, 2010 και τα επόμενα έτη. - Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός Ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή.
• Αιθυλένιο	- Για τον αποπρασινισμό των μπανανών.
• Άλατα λιπαρών οξέων με	- Εντομοκτόνο.
• Στυπτήρια καλίου (καλινίτης).	- Για την επιβράδυνση της ωρίμανσης.
• Θεικκή άσβεστος.	- Μυκητοκτόνο, εντομοκτόνο, ακαρεοκτόνο. - Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός Ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή.
• Παραφινέλαιο	- Εντομοκτόνο, ακαρεοκτόνο.
• Ορυκτέλαια	- Εντομοκτόνο, μυκητοκτόνο. - Μόνο σε οπωροφόρα δένδρα, αμπέλια, ελαιόδενδρα και τροπικές καλλιέργειες (όπως μπανάνες). - Ανάγκη που αναγνωρίζει ο Οργανισμός Ελέγχου ή η ελέγχουσα αρχή.
• Υπερμαγγανικό κάλιο.	- Μυκητοκτόνο, βακτηριοκτόνο. - Μόνο σε οπωροφόρα δένδρα, αμπέλια και ελαιόδενδρα.
• Άμμος χαλαζία.	- Εντομοαποθητικό.
• Θείο	- Μυκητοκτόνο, ακαρεοκτόνο, εντομοαποθητικό.

ΤΡΟΠΟΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ

Η ένδειξη ή και ο λογότυπος με τα οποία υποδηλώνεται ότι τα προϊόντα είναι σύμφωνα προς τα καθεστώ ελέγχου, μπορούν να τίθενται μόνο στην επισήμανση των προϊόντων που κατά τη διάρκεια όλων των εργασιών παραγωγής και παρασκευής, υπόκεινται στο καθεστώς ελέγχου, πωλούνται απευθείας, σε σφραγισμένες συσκευασίες, από τον παραγωγό ή τον παρασκευαστή στον τελικό καταναλωτή ή διατίθενται στο εμπόριο ως προσυσκευασμένα τρόφιμα. Σε περίπτωση απ' ευθείας πώλησης από τον παραγωγό ή τον παρασκευαστή στον τελικό καταναλωτή, δεν απαιτείται σφραγισμένη συσκευασία όταν η επισήμανση επιτρέπει τον σαφή και αδιαμφισβήτητο προσδιορισμό του προϊόντος το οποίο αφορά η ένδειξη αυτή. Τα προϊόντα αυτά φέρουν στην επισήμανση το όνομα ή και την εμπορική επωνυμία του παραγωγού, του παρασκευαστή ή του πωλητή καθώς και το όνομα ή τον κωδικό αριθμό της αρχής ή του οργανισμού ελέγχου.

Στην επισήμανση ή στη διαφήμιση δεν μπορεί να υπάρχει κανένας ισχυρισμός που να δημιουργεί στον αγοραστή την εντύπωση ότι η ένδειξη αποτελεί εγγύηση ότι το προϊόν είναι ανωτέρας ποιότητας από άποψη γεύσης, οσμής και θρεπτικής αξίας.

Ένα προϊόν θεωρείται ότι φέρει ενδείξεις που αναφέρονται στο βιολογικό τρόπο παραγωγής όταν στη σήμανση, στη διαφήμιση ή στα εμπορικά έγγραφα, το προϊόν, τα συστατικά του που χαρακτηρίζονται από τις ενδείξεις που χρησιμοποιούνται σε κάθε κράτος μέλος και επιτρέπουν στον αγοραστή να συμπεραίνει ότι το προϊόν, τα συστατικά του ή οι πρώτες ύλες παρήχθησαν σύμφωνα με το βιολογικό τρόπο παραγωγής και ειδικότερα με τους εξής όρους ή με τα συνήθως χρησιμοποιούμενα παράγωγα τους, (όπως βιο-,οίκο- κ.λπ.) ή συντμήσεις αυτών, μόνο ή σε συνδυασμό, εκτός αν οι εν λόγω όροι δεν εφαρμόζονται σε γεωργικά προϊόντα που περιέχονται σε τρόφιμα ή προφανώς δεν έχουν καμία σχέση με τον τρόπο παραγωγής:

- Ισπανικά:	Ecologico
- Δανικά:	Okologisk onkologisch
- Γερμανικά:	Biologisch
- Ελληνικά:	Βιολογικό
- Αγγλικά:	Organic
- Γαλλικά:	Biologique
- Ιταλικά:	Biologico
- Ολλανδικά:	Biologisch
- Πορτογαλικά:	Biologico
- Φιλανδικά:	Luonnonmukainen
- Σουηδικά:	Ekologisk

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

Κάθε επιχειρηματίας που παράγει, παρασκευάζει ή εισάγει από τρίτες χώρες προϊόντα με σκοπό την εμπορία τους πρέπει να γνωστοποιεί τη δραστηριότητα του αυτή στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο ασκεί τη δραστηριότητα του και να υποβάλει την επιχείρησή του στο σύστημα ελέγχου. Τα κράτη μέλη ορίζουν αρχή ή οργανισμό για την παραλαβή των γνωστοποιήσεων και μπορούν να ζητούν οποιαδήποτε συμπληρωματική πληροφορία κρίνουν αναγκαία για τον αποτελεσματικό έλεγχο των συγκεκριμένων επιχειρηματιών. Η αρμόδια αρχή μεριμνά ώστε κάθε ενδιαφερόμενος να έχει στη διάθεση του ενημερωμένο κατάλογο

με τα ονόματα και τις διευθύνσεις των επιχειρηματιών που υπάγονται στο σύστημα ελέγχου.

Τα κράτη μέλη εγκαθιδρύουν σύστημα ελέγχου, το οποίο διαχειρίζονται μία ή περισσότερες αρμόδιες αρχές ή και εγκεκριμένοι ιδιωτικοί οργανισμοί, και προς το οποίο οφείλουν να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις που παράγουν, παρασκευάζουν ή εισάγουν βιολογικά προϊόντα. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε κάθε επιχειρηματίας που τηρεί τον παρόντα κανονισμό και πληρώνει την εισφορά του για την κάλυψη των εξόδων ελέγχου να έχει εξασφαλισμένη την πρόσβαση στο σύστημα ελέγχου. Για την εφαρμογή του συστήματος ελέγχου από ιδιωτικούς οργανισμούς, τα κράτη μέλη ορίζουν μια αρχή αρμόδια να εγκρίνει και να επιβλέπει τους οργανισμούς αυτούς.

Στη χώρα μας το υπουργείο Γεωργίας έχει αναγνωρίσει τρεις ιδιωτικούς οργανισμούς που ελέγχουν τους παραγωγούς, μεταποιητές και εμπόρους και χορηγούν την ένδειξη «βιολογικό» μόνο σε αυτά τα προϊόντα που έχουν παραχθεί ή παρασκευαστεί σύμφωνα με τον κανονισμό 2092/91. Πρόκειται για:

Τον Οργανισμό Πιστοποίησης και Ελέγχου Βιολογικών Προϊόντων **ΔΗΩ**, που εδρεύει στην Αθήνα. Αριστοτέλους 38, Αθήνα, τηλ: 210-8224384, Fax: 210-8218117.

Τον Οργανισμό Πιστοποίησης και Ελέγχου Βιολογικών Προϊόντων «**ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ Ε.Π.Ε**» με έδρα την Αλεξάνδρεια Ημαθίας, Ν. Πλαστήρα 24, τηλ./Fax: 2333-24440.

Τον Οργανισμό Πιστοποίησης και Ελέγχου Βιολογικών Προϊόντων **ΒΙΟΕΛΛΑΣ Α.Ε.**, που εδρεύει στην Αθήνα. Κοδρίγκτωνος 11B, Αθήνα, τηλ: 210- 8211940, 210-8211707, Fax: 210-8211015.

Η ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Στην Ελλάδα η καλλιεργούμενη έκταση ανέρχεται στα 38.969.375 στρέμματα από τα οποία τα 3.183.943 στρέμματα βρίσκονται στην Κρήτη (Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος). Ο νομός Ηρακλείου έχει 1.488.288 στρέμματα γεωργικής γης και από αυτά τα 17.201,90 καλλιεργούνται βιολογικά. Το σύνολο των στρεμμάτων που

καλλιεργούνται βιολογικά στην Ελλάδα είναι 311.182 και στην Κρήτη 49.001,03 στρέμματα.

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΑΝΑ ΕΤΟΣ

Παρακάτω παρουσιάζονται πίνακες και διαγράμματα με τις βιολογικές καλλιέργειες του νόμου Ηρακλείου και τον αριθμό των στρεμμάτων ανά έτος ένταξης και οργανισμό ελέγχου. Από το 1994 ως τα μέσα του 2003.

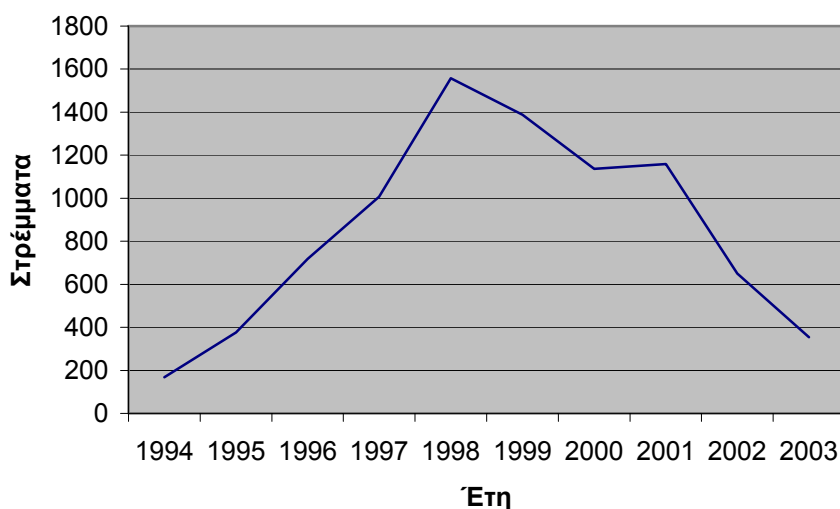
ΕΛΙΑ

Πίνακας 1. Ελιά: Αριθμός στρεμμάτων και δένδρων ανά έτος ένταξης											
ΕΤΟΣ	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	ΣΥΝΟΛΟ
ΣΤΡΕΜ.	167,7	376,5	718,9	1007	1557,2	1388,2	1136,4	1159,3	649,8	353,8	8514,8
ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΕΝΤΡΩΝ	2886	7299	13760	20659	30667	24884	21819	23099	12736	6161	163970

Πίνακας 1α: Στρέμματα ανά έτος και αριθμός δένδρων ανά οργανισμό ελέγχου (ΔΗΩ, ΒΙΟΕΛΛΑΣ).

ΕΤΟΣ	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.	124,5	279,5	533,7	748	1155,7	1030,9	843,2	858	482,3	262,7	6318,5	ΔΗΩ (74,2%)
ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΕΝΤΡΩΝ	2054	5431	10193	15673	22934	18003	16172	17350	9510	4407	121727	
ΣΤΡΕΜ.	43,2	97	185,2	258,9	401,5	357,3	293,2	301,3	167,5	91,1	2196,2	B.E (25,8%)
ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΕΝΤΡΩΝ	832	1868	3567	4986	7733	6881	5647	5749	3226	1754	42243	

Γράφιμα 1 : Η εξέλιξη της καλλιέργειας ανά έτος.

ΟΙΝΑΜΠΕΛΑ

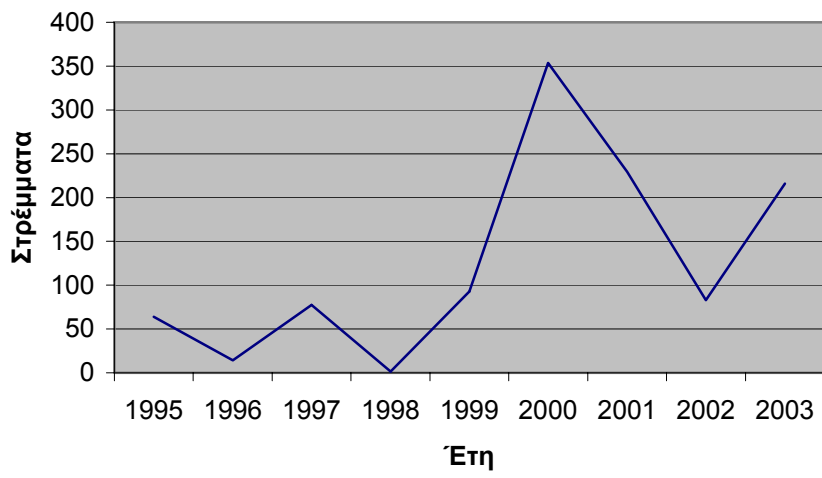
Πίνακας 2. Οινάμπελα: Αριθμός στρεμμάτων και πρέμνων ανά έτος ένταξης.

ΕΤΟΣ	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	ΣΥΝΟΛΟ
ΣΤΡΕΜ.	64	14,4	77,6	1,62	92,8	353,6	229,5	82,8	215,8	1132,1
ΠΡΕΜΝΑ	3420	3927	24269	965	20792	83366	60952	11136	52978	261805

Πίνακας 2α: Στρέμματα ανά έτος και αριθμός πρέμνων ανά οργανισμό ελέγχου (ΔΗΩ, ΒΙΟΕΛΛΑΣ).

ΕΤΟΣ	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.	59	13	71,5	1,5	85,5	326,9	211,5	76,3	198,8	1044	ΔΗΩ (92,2%)
ΠΡΕΜΝΑ	2250	3600	22842	937	19084	77118	56740	9615	49000	241186	
ΣΤΡΕΜ.	5	1,4	6,1	0,12	7,3	26,7	18	6,5	17	88,1	B.E (7,8%)
ΠΡΕΜΝΑ	1170	327	1427	28	1708	6248	4212	1521	3978	20619	

Γράφιμα 2: Η εξέλιξη της καλλιέργειας ανά έτος.

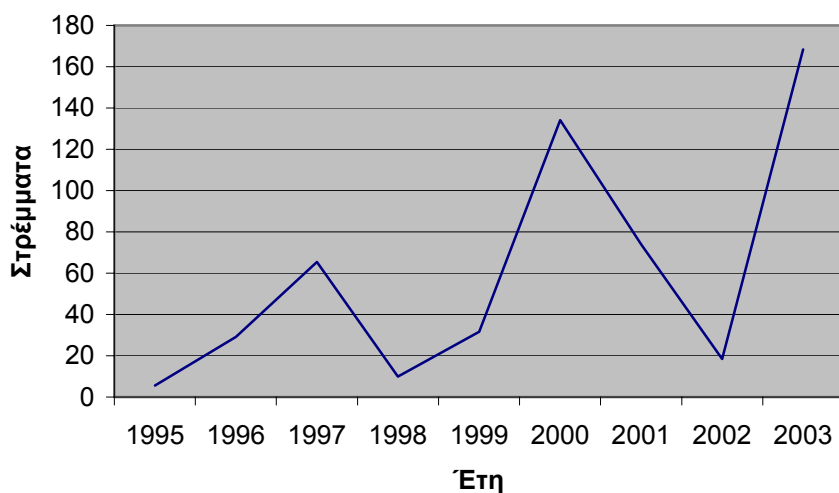

ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ

Πίνακας 3. Σουλτανίνα: Αριθμός στρεμμάτων και πρέμνων ανά έτος ένταξης.										
ΕΤΟΣ	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	ΣΥΝΟΛΟ
ΣΤΡΕΜ.	5,6	29,2	65,4	9,9	31,7	134,1	74	18,4	168,4	536,7
ΠΡΕΜΝΑ	1046	6812	12749	1849	7315	27711	13749	3895	36566	111692

Πίνακας 3α: Στρέμματα ανά έτος και αριθμός πρέμνων ανά οργανισμό ελέγχου (ΔΗΩ, ΒΙΟΕΛΛΑΣ).										
ΕΤΟΣ	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	ΣΥΝΟΛΟ
ΣΤΡΕΜ.	3	22	48,5	6	27,2	101	57,1	13,9	126,8	405,5
ΠΡΕΜΝΑ	600	5300	9200	1030	6370	20760	10200	2950	27830	84240
										ΔΗΩ (75,5%)
ΣΤΡΕΜ.	2,6	7,2	16,9	3,9	4,5	33,1	16,9	4,5	41,6	131,2
ΠΡΕΜΝΑ	546	1512	3549	819	945	6951	3549	945	8736	27552
										Β.Ε (24,5%)

Γράφημα 3: Η εξέλιξη της καλλιέργειας ανά έτος.

ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ

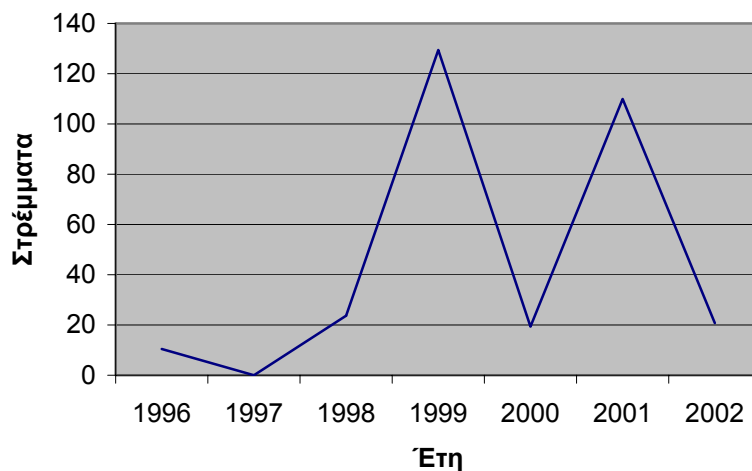
Πίνακας 4. Εσπεριδοειδή: Αριθμός στρεμμάτων και δένδρων ανά έτος ένταξης.											
ΕΤΟΣ			1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002		ΣΥΝΟΛΟ
ΣΤΡΕΜ.			10,4	0	23,7	129,4	19,3	109,9	20,8		313,5
ΔΕΝΔΡ Α			422	0	787	3687	1081	3789	783		10549

Πίνακας 4α. Στρέμματα ανά έτος και αριθμός δένδρων ανά οργανισμό ελέγχου (ΔΗΩ, ΒΙΟΕΛΛΑΣ).											
ΕΤΟΣ			1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002		ΣΥΝΟΛΟ
ΣΤΡΕΜ.			7	0	16	87	13	74	14		211
ΔΕΝΔΡ Α			308	0	529	2263	870	2583	555		7108
ΣΤΡΕΜ.			3,4	0	7,7	42,4	6,3	35,9	6,8		102,5
ΔΕΝΔΡ Α			114	0	258	1424	211	1206	228		3441

ΔΗΩ
(67,3%)

Β.Ε
(32,7%)

Γράφιμα 4: Η εξέλιξη της καλλιέργειας ανά έτος.

**ΛΟΙΠΑ
ΟΠΩΡΟΦΟΡΑ**
(μηλιά, αχλαδιά
κλπ.)

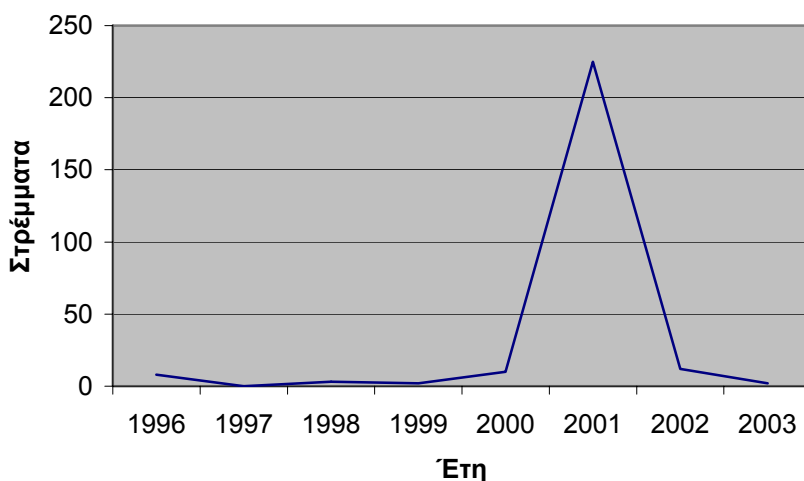
Πίνακας 5. Λοιπά οπωροφόρα: Αριθμός στρεμμάτων και δένδρων ανά έτος ένταξης .

ΕΤΟΣ	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	ΣΥΝΟΛΟ
ΣΤΡΕΜ.	8	0	3	2	10	225	12	2	262
ΔΕΝΔΡ Α	167	0	19	263	200	4500	180	33	5362

Πίνακας 5α. Στρέμματα ανά έτος και αριθμός δένδρων ανά οργανισμό ελέγχου (ΔΗΩ, ΒΙΟΕΛΛΑΣ).

ΕΤΟΣ	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.	8	0	3	2	10	0	12	2	37	
ΔΕΝΔΡ Α	167	0	19	263	200	0	180	33	862	ΔΗΩ (14,1%)
ΣΤΡΕΜ.	0	0	0	0	0	225	0	0	225	
ΔΕΝΔΡ Α	0	0	0	0	0	4500	0	0	4500	Β.Ε (85,9%)

Γράφιμα 5: Η εξέλιξη της καλλιέργειας ανά έτος.

ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

(πατάτα, τομάτα, φυλλώδη λαχανικά κλπ.)

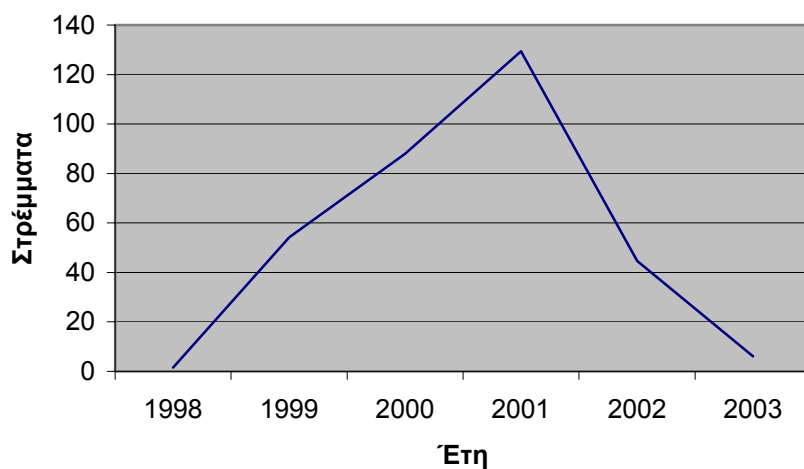
Πίνακας 6. Κηπευτικά υπαίθρου: Αριθμός στρεμμάτων ανά έτος ένταξης.

											ΣΥΝΟΛΟ						
											0						
											1998	1999	2000	2001	2002	2003	
ΣΤΡΕΜ.						1,5	54,2	88	129,4	44,6	6,1	323,8					

Πίνακας 6α: Στρέμματα ανά έτος και ανά οργανισμό ελέγχου (ΔΗΩ, ΒΙΟΕΛΛΑΣ).

											ΣΥΝΟΛΟ								
											0								
ΕΤΟΣ												1998	1999	2000	2001	2002	2003		
ΣΤΡΕΜ.												0,5	21,8	37,5	52	18	2,5	132,3	ΔΗΩ (40,6%)
ΣΤΡΕΜ.												1	32,4	50,5	77,4	26,6	3,6	191,5	Β.Ε (59,4%)

Γράφιμα 6: Η εξέλιξη της καλλιέργειας ανά έτος.

ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ

(τομάτα, αγγούρι κλπ.)

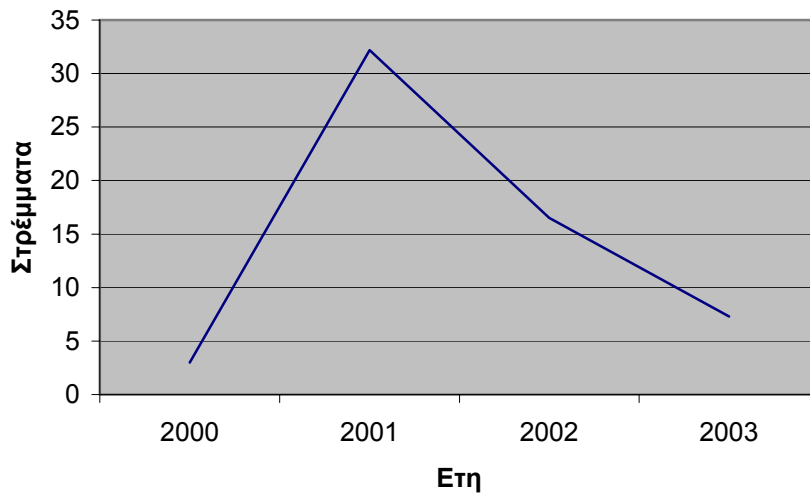
Πίνακας 7. Κηπευτικά θερμοκηπίου: Αριθμός στρεμμάτων ανά έτος ένταξης.

ΕΤΟΣ	2000	2001	2002	2003	ΣΥΝΟΛΟ
ΣΤΡΕΜ.	3	32,2	16,5	7,3	59

Πίνακας 7α: Στρέμματα ανά έτος και ανά οργανισμό ελέγχου (ΔΗΩ, ΒΙΟΕΛΛΑΣ).

ΕΤΟΣ	2000	2001	2002	2003	ΣΥΝΟΛΟ
ΣΤΡΕΜ. ΔΗΩ	2,2	23,6	12,9	5,3	44 (74,6%)
ΣΤΡΕΜ. Β.Ε	0,8	8,6	3,6	2	15 (25,4%)

Γράφιμα 7: Η εξέλιξη της καλλιέργειας ανά έτος.

ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗ

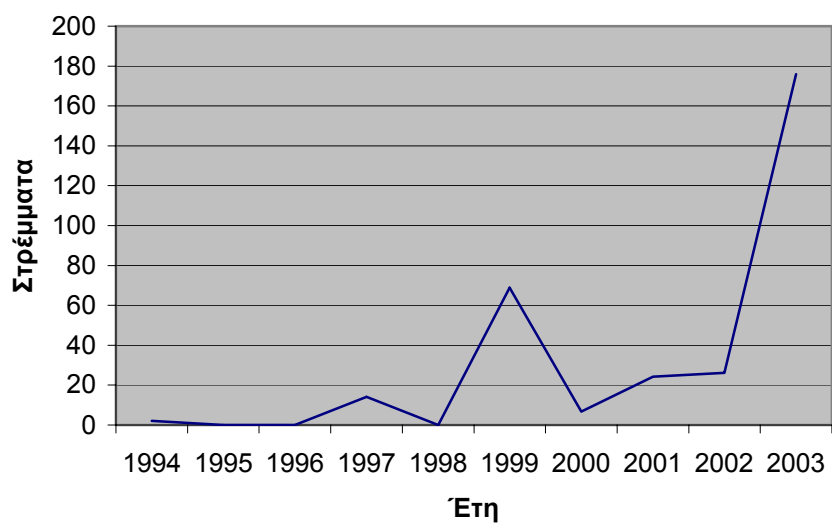
Πίνακας 8. Αγρανάπαυση: Αριθμός στρεμμάτων ανά έτος ένταξης.

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	ΣΥΝΟΛΟ
ΣΤΡΕΜ.	2,1	0	0	14,1	0	68,9	6,8	24,3	26,2	175,9	318,3

Πίνακας 8α. Στρέμματα ανά έτος και ανά οργανισμό ελέγχου (ΔΗΩ, ΒΙΟΕΛΛΑΣ).

ΕΤΟΣ	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.	1,5	0	0	10,5	0	51,1	5,8	17,9	19,5	130,5	236,8	ΔΗΩ (74,5%)
ΣΤΡΕΜ.	0,6	0	0	3,6	0	17,8	1	6,4	6,7	45,4	81,5	Β.Ε (25,5%)

Γράφιμα 8: Η εξέλιξη της καλλιέργειας ανά έτος.

ΑΡΟΤΡΑΙΕΣ

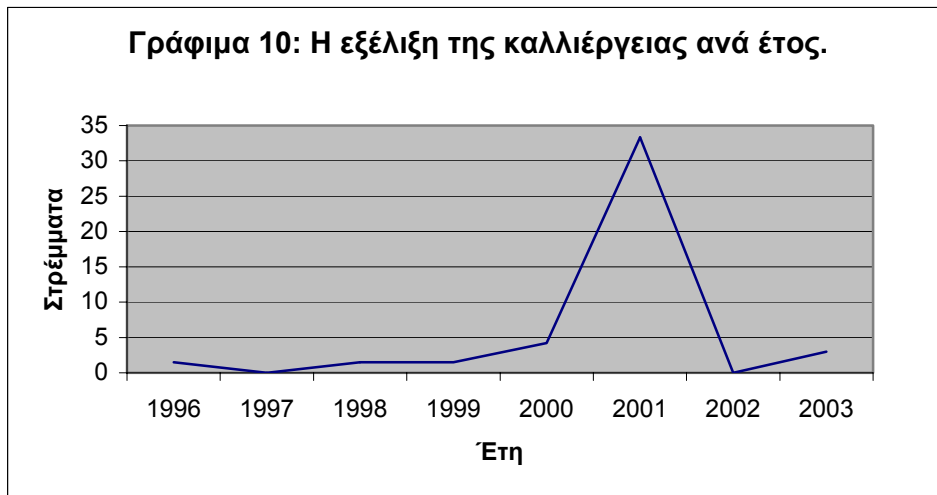
(κτηνοτροφικά φυτά και σιτηρά)

Πίνακας 9. Αροτράιες: Αριθμός στρεμμάτων ανά έτος ένταξης.

										ΣΥΝΟΛΟ
										Ο
						1999	2000	2001	2002	
ΣΤΡΕΜ.						20,3	36,2	346,9	352,8	756,2

Πίνακας 9α. Στρέμματα ανά έτος και ανά οργανισμό ελέγχου (ΔΗΩ, ΒΙΟΕΛΛΑΣ).

											ΣΥΝΟΛΟ	
											Ο	
ΕΤΟΣ						1999	2000	2001	2002			
ΣΤΡΕΜ.						11,5	20,7	196,7	200		428,9	ΔΗΩ (56,7 %)

ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ

Πίνακας 11. Αρωματικά: Αριθμός στρεμμάτων ανά έτος ένταξης.

Πίνακας 11. Αρωματικά: Αριθμός στρεμμάτων ανά έτος ένταξης.												
ΕΤΟΣ									2001		ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.									17,5		17,5	ΔΗΩ

ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ

Πίνακας 12. Βοσκότοποι: Αριθμός στρεμμάτων ανά έτος ένταξης.

Πίνακας 12. Βοσκότοποι: Αριθμός στρεμμάτων ανά έτος ένταξης.												
ΕΤΟΣ									2002		ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.									4000		4000	ΔΗΩ

ΧΑΡΟΥΠΙΕΣ

Πίνακας 13. Χαρουπιές: Αριθμός στρεμμάτων και δένδρων ανά έτος ένταξης.

Πίνακας 13. Χαρουπιές: Αριθμός στρεμμάτων και δένδρων ανά έτος ένταξης.												
ΕΤΟΣ									2001		ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.									918		918	
ΔΕΝΔΡΑ									10000		10000	ΔΗΩ

ΟΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΤΑ ΣΤΑΔΙΟ

Στη συνέχεια παρουσιάζονται πίνακες για όλες τις βιολογικές καλλιέργειες του νομού Ηρακλείου με τα στρέμματα κατά στάδιο και ανά οργανισμό ελέγχου (όπου Κ.Ε καθεστώς ελέγχου, Μ1 μεταβατικό στάδιο 1, Μ2 μεταβατικό στάδιο 2 και Β.Π βιολογικό προϊόν.)

ΕΛΙΑ						
	Κ.Ε	Μ1	Μ2	Β.Π	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.	262,7	482,3	858	4715,5	6318,5	ΔΗΩ
		1340,3				
ΔΕΝΔΡΑ	4407	9510	17350	90460	121727	
ΣΤΡΕΜ.	91,1	167,5	301,3	1636,3	2196,2	Β.Ε
		468,8				
ΔΕΝΔΡΑ	1754	3226	5749	31514	42243	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ %						
ΣΤΡΕΜ.	353,8	649,8	1159,3	6351,8	8514,7	
	(4,2%)	1809,1 (21,2%)		6351,8 (74,6%)		
ΔΕΝΔΡΑ	6161	12736	23099	121974	163970	

ΟΙΝΑΜΠΕΛΑ						
	Κ.Ε	Μ1	Μ2	Β.Π	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.	198,8	76,3	211,5	557,4	1044	ΔΗΩ
		287,8				
ΠΡΕΜΝΑ	49000	9615	56740	125831	241186	
ΣΤΡΕΜ.	17	6,5	18	46,6	88,1	Β.Ε
		24,5				
ΠΡΕΜΝΑ	3978	1521	4212	10908	20619	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ %						
ΣΤΡΕΜ.	215,8	82,8	229,5	604	1132,1	
	(19%)	312,3 (27,6%)		604 (53,4%)		
ΠΡΕΜΝΑ	52978	11136	60952	136739	261805	

ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ						
	Κ.Ε	Μ1	Μ2	Β.Π	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.	126,8	13,9	57,1	207,7	405,5	ΔΗΩ
		71				
ΠΡΕΜΝΑ	27830	2950	10200	43260	84240	
ΣΤΡΕΜ.	41,6	4,5	16,9	68,2	131,2	Β.Ε
		21,4				
ΠΡΕΜΝΑ	8736	945	3549	14322	27552	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ %						

ΣΤΡΕΜ.	168,4	18,4	74	275,9	536,7	
	(31,4%)	92,4 (17,2%)		(51,4%)		
ΠΡΕΜΝΑ	36566	3895	13749	57582	111792	

ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ						
	Κ.Ε	Μ1	Μ2	Β.Π	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.	0	14	74	123	211	ΔΗΩ
		88				
ΔΕΝΔΡΑ	0	555	2583	3970	7108	
ΣΤΡΕΜ.	0	6,8	35,9	59,8	102,5	Β.Ε
		42,7				
ΔΕΝΔΡΑ	0	228	1206	2007	3441	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ %						
ΣΤΡΕΜ.	0	20,8	109,9	182,8	313,5	
		130,7 (41,7%)		(58,3%)		
ΔΕΝΔΡΑ	0	783	3789	5977	10549	

ΛΟΙΠΑ ΟΠΩΡΟΦΟΡΑ						
	Κ.Ε	Μ1	Μ2	Β.Π	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.	2	12	0	23	37	ΔΗΩ
		12				
ΔΕΝΔΡΑ	33	180	0	649	862	
ΣΤΡΕΜ.	0	0	225	0	225	Β.Ε
		225				
ΔΕΝΔΡΑ	0	0	4500	0	4500	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ %						
ΣΤΡΕΜ.	2	12	225	23	262	
	(0,8%)	237 (90,5%)		(8,7%)		
ΔΕΝΔΡΑ	33	180	4500	649	5362	

ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΥΠΑΙΘΡΟΥ					
	Κ.Ε	ΜΣ	Β.Π	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.	2,5	18	111,8	132,3	ΔΗΩ
ΣΤΡΕΜ.	3,6	26,6	161,3	191,5	Β.Ε

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ %				
ΣΤΡΕΜ.	6,1 (1,8%)	44,6 (13,8%)	273,1 (84,4%)	323,8

ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ					
	Κ.Ε	ΜΣ	Β.Π	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.	5,3	12,9	25,8	44	ΔΗΩ
ΣΤΡΕΜ.	2	3,6	9,4	15	Β.Ε
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ %					
ΣΤΡΕΜ.	7,3 (12,4%)	16,5 (28%)	35,2 (59,6%)	59	

ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗ						
	Κ.Ε	Μ1	Μ2	Β.Π	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.	130,5	19,5	17,9	68,9	236,8	ΔΗΩ
		37,4				
ΣΤΡΕΜ.	45,4	6,7	6,4	23	81,5	Β.Ε
		13,1				
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ %						
ΣΤΡΕΜ.	175,9 (55,3%)	26,2 (15,9%)	24,3 (28,8%)	91,9	318,3	

ΑΡΟΤΡΑΙΕΣ					
	Κ.Ε	ΜΣ	Β.Π	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.	0	200	228,9	428,9	ΔΗΩ
ΣΤΡΕΜ.	0	152,8	174,5	327,3	Β.Ε
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ %					
ΣΤΡΕΜ.	0	352,8 (46,7%)	403,4 (53,3%)	756,2	

ΜΠΑΝΑΝΑ						
	Κ.Ε	Μ1	Μ2	Β.Π	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.	3	0	33,3	8,7	45	ΔΗΩ
	(6,6%)	33,3 (74%)		(19,4%)		
ΦΥΤΑ	620	0	3310	1560	5490	

ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ						
	Κ.Ε	Μ1	Μ2	Β.Π	ΣΥΝΟΛΟ	
					Ο	

ΣΤΡΕΜ.	0	0	17,5	0	17,5	ΔΗΩ
			17,5			

ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ						
	Κ.Ε	Μ1	Μ2	Β.Π	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΗΩ
ΣΤΡΕΜ.	0	4000	0	0	4000	
		4000				

ΧΑΡΟΥΠΙΕΣ						
	Κ.Ε	Μ1	Μ2	Β.Π	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜ.	0	0	918	0	918	
			918			
ΔΕΝΔΡ Α	0	0	10000	0	10000	ΔΗΩ

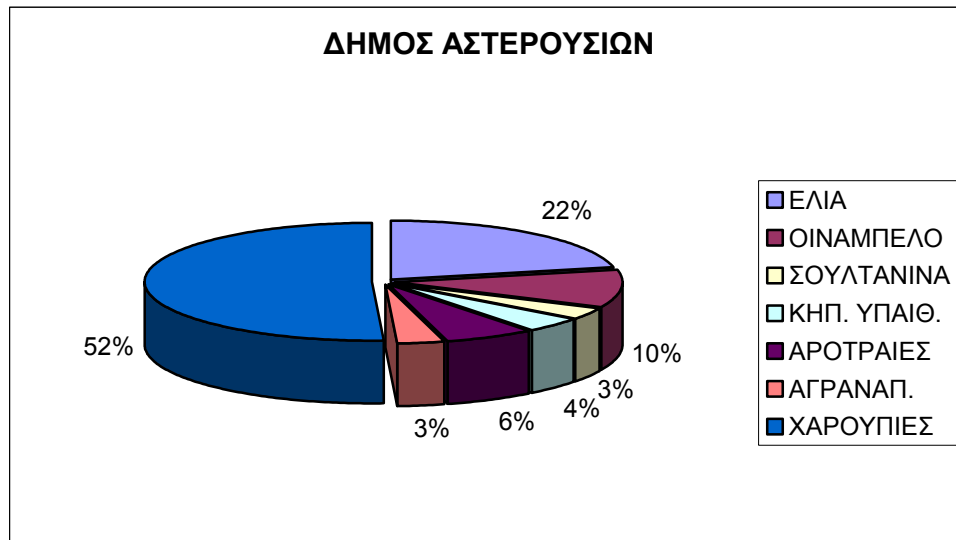
ΟΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΑΝΑ ΔΗΜΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Παρακάτω παρουσιάζονται οι βιολογικές καλλιέργειες στο νομό Ηρακλείου σε στρέμματα και σε ποσοστά καθώς και ο αριθμός των καλλιεργητών για κάθε δήμο του νομού Ηρακλείου.

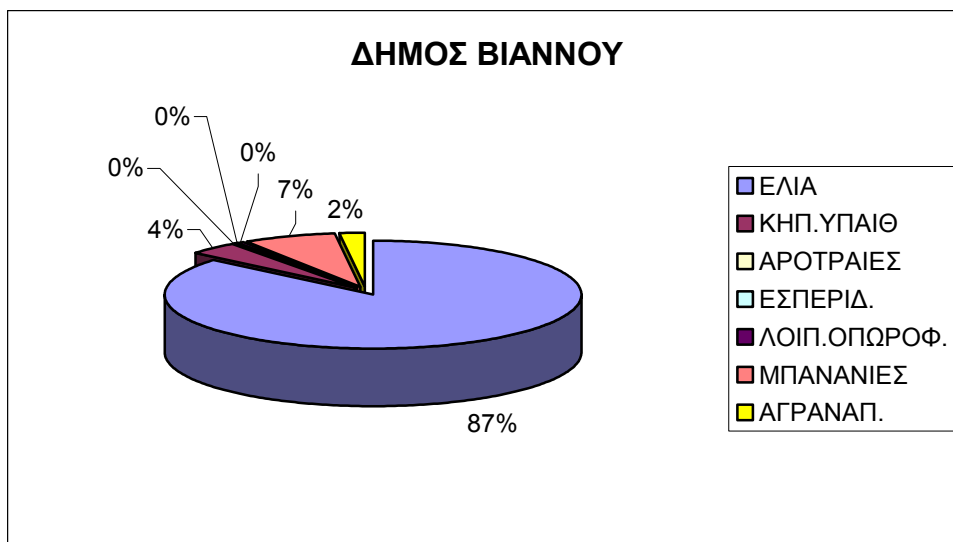
ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ				
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %				ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΩ N
	ΕΛΙΑ		ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜΜΑΤ Α	355,8		355,8	11

ΔΗΜΟΣ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ				
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %				ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΩ N
	ΕΛΙΑ	ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗ	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜΜΑΤ Α	59,5	1,5	61	3
ΠΟΣΟΣΤΟ	98%	2%		

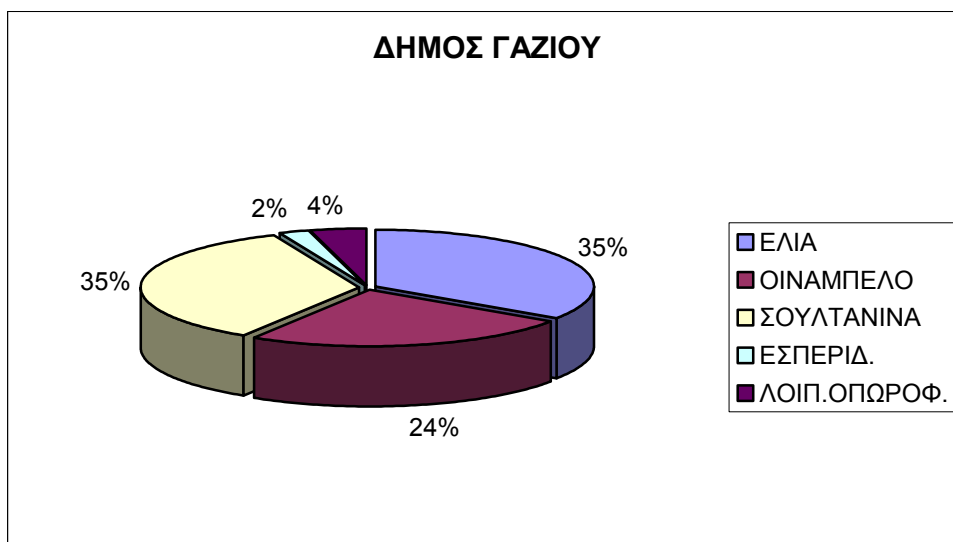
ΣΤΡΕΜΜΑ	392	187	59,5	74	115	63	918	1808,5	10
ΠΟΣΟΣΤΟ	22%	10%	3%	4%	6%	3%	52%		

ΔΗΜΟΣ ΒΙΑΝΝΟΥ									
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %									
	ΕΛΙΑ	ΚΗΠ. ΥΠΑΙΘ	ΑΡΟΤΡΑΙΕΣ	ΕΣΠΕΡΙΔ.	ΛΟΙΠ. ΟΠΩΡΟΦ.	ΜΠΑΝΑΝΑ	ΑΓΡΑΝΑΠ.	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓ.
ΣΤΡΕΜΜΑ	526,4	23,5	1,7	1	3	45	11,3	611,9	24
ΠΟΣΟΣΤΟ	87%	4%	0%	0%	0%	7%	2%		

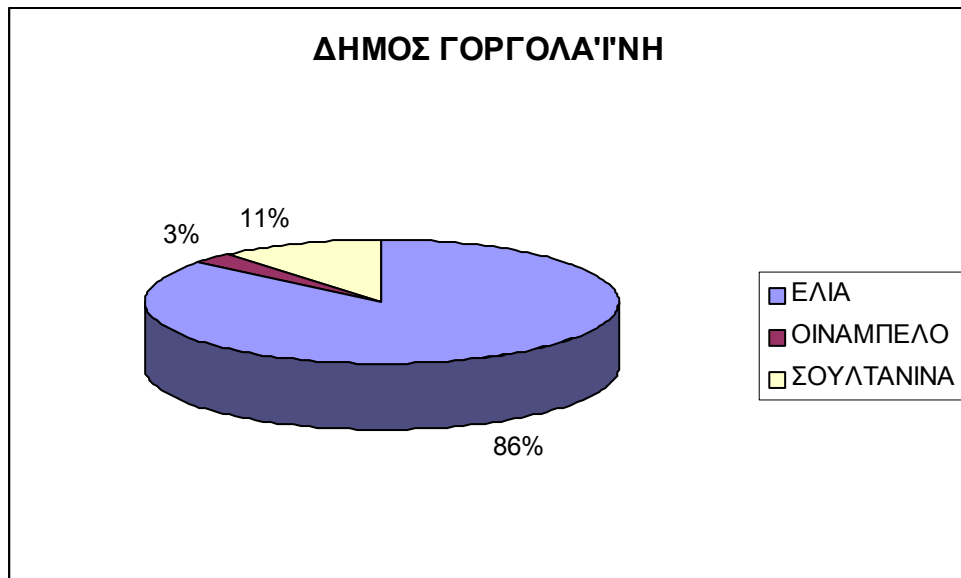

ΔΗΜΟΣ ΓΑΖΙΟΥ							
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %							
	ΕΛΙΑ	ΟΙΝΑΜΠΕΛΟ	ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ	ΕΣΠΕΡΙΔ.	ΛΟΙΠ.ΟΠΩΡΟΦ.	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓ.
ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ	121,3	85,4	121,7	7,6	15	351	8
ΠΟΣΟΣΤΟ	35%	24%	35%	2%	4%		

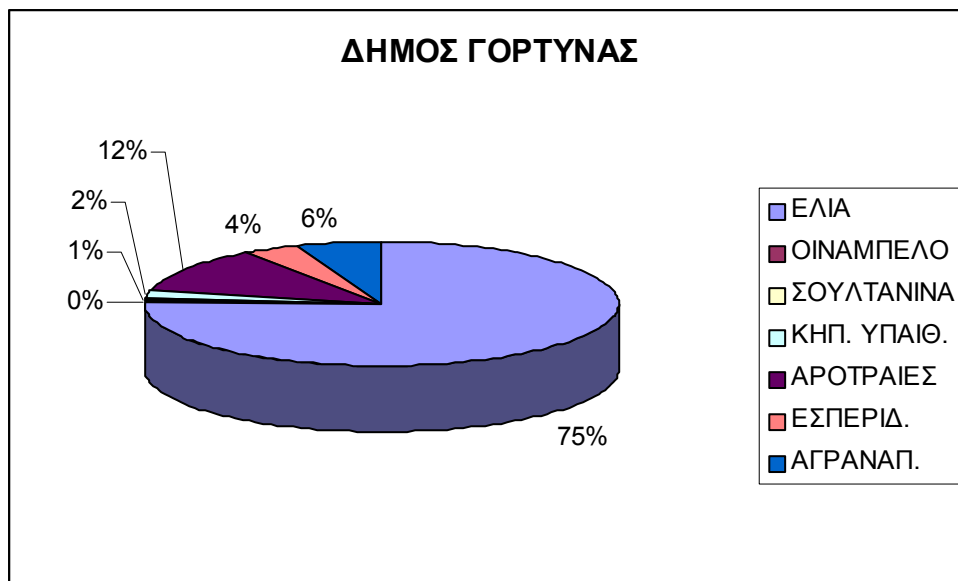

ΔΗΜΟΣ ΓΟΡΓΟΛΑΪΝΗ					
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %					
	ΕΛΙΑ	ΟΙΝΑΜΠΕΛΟ	ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΩΝ

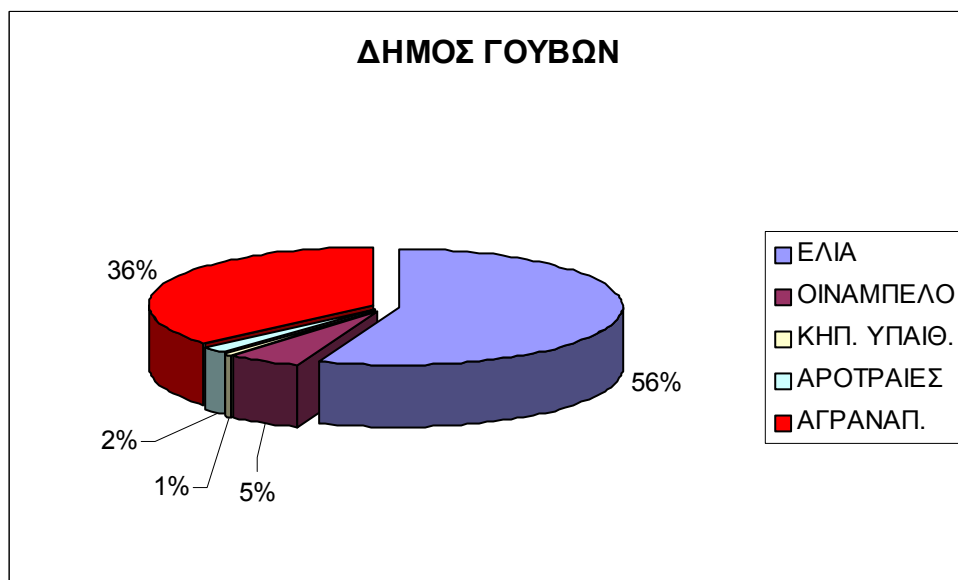
ΣΤΡΕΜΜ.	193,5	6	25,6	225,1	5
ΠΟΣΟΣΤΟ	86%	3%	11%		

ΔΗΜΟΣ ΓΟΡΤΥΝΑΣ									
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %									
	ΕΛΙΑ	ΟΙΝΑΜΠΕΛΟ	ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ	ΚΗΠ. ΥΠΑΙΘ.	ΑΡΟΤΡΑΙΕΣ	ΕΣΠΕΡΙΔ	ΑΓΡΑΝΑΠ.	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΩΝ
ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ	1787	4	22,5	45,5	275,3	92,2	136	2362,5	37
ΠΟΣΟΣΤΟ	75%	0%	1%	2%	12%	4%	6%		

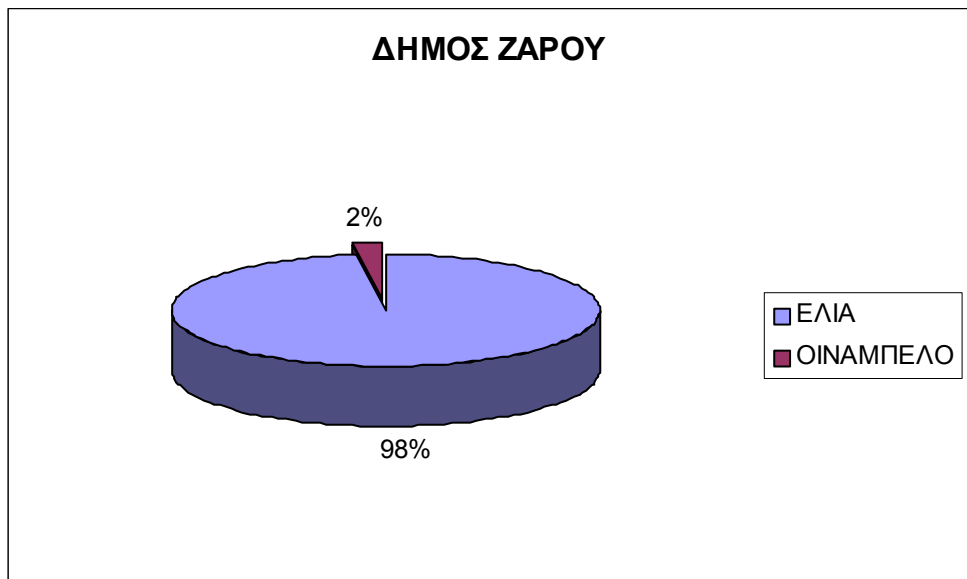

ΔΗΜΟΣ ΓΟΥΒΩΝ							
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %							ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΩΝ
	ΕΛΙΑ	ΟΙΝΑΜΠΕΛΟ	ΚΗΠ. ΥΠΑΙΘ.	ΑΡΟΤΡΑΙΕΣ	ΑΓΡΑΝΑΠ.	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜΜ.	44	4,1	0,4	1,5	28,7	78,7	2
ΠΟΣΟΣΤΟ	56%	5%	1%	2%	36%		

ΔΗΜΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ				
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %				ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΩΝ
	ΕΛΙΑ		ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΤΡΕΜΜ.	7,5		7,5	1

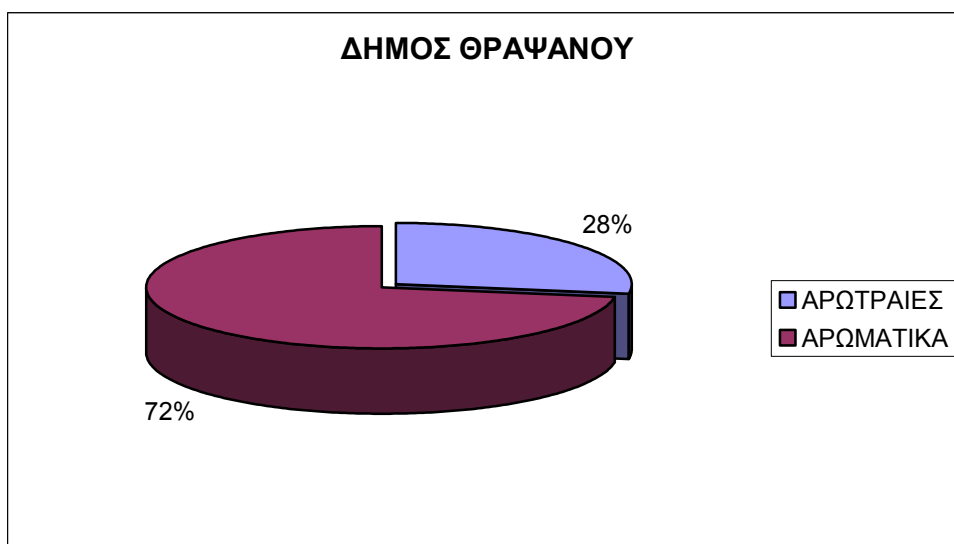
ΔΗΜΟΣ ΖΑΡΟΥ				
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %				
	ΕΛΙΑ	ΟΙΝΑΜΠΕΛΟ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΩΝ
ΣΤΡΕΜΜ.	72,5	1,7	74,2	5
ΠΟΣΟΣΤΟ	98%	2%		

ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ										
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %										
	ΕΛΙΑ	ΟΙΝΑΜΠΕΛΟ	ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ	ΚΗΠ. ΥΠΑΙΘ.	ΑΡΟΤΡΑΙΕΣ	ΕΣΠΕΡΙΔ.	ΛΟΙΠΑ. ΟΠΩΡΟΦ.	ΑΓΡΑΝΑΠ.	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓ.
ΣΤΡΕΜΜ.	848,2	162,2	53,3	26,7	20,2	3,7	8	22	1144,3	30
ΠΟΣΟΣΤΟ	74%	14%	5%	2%	2%	0%	1%	2%		

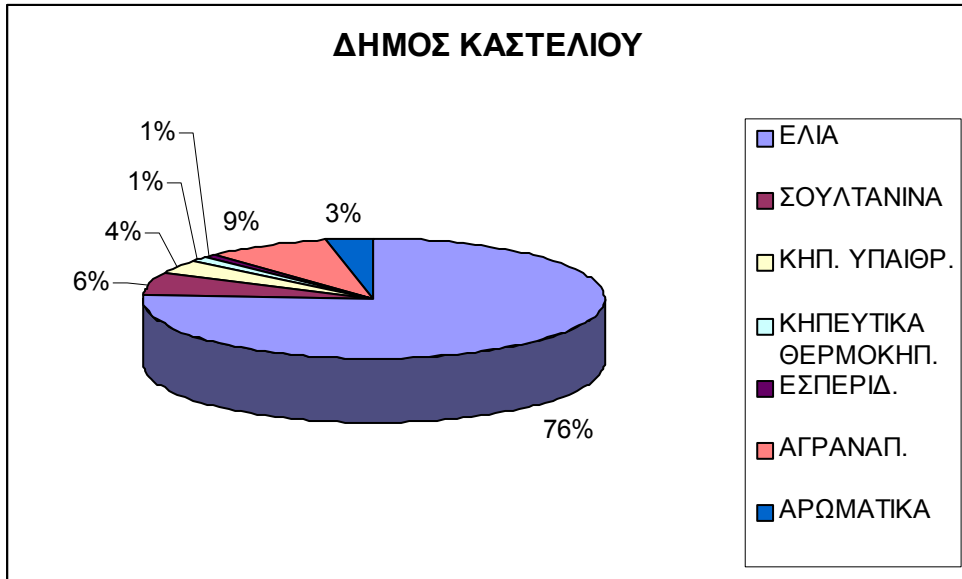

ΔΗΜΟΣ ΘΡΑΨΑΝΟΥ				
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %				
	ΑΡΟΤΡΑΙΕΣ	ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΩΝ
ΣΤΡΕΜΜ.	5,5	14,5	20	2
ΠΟΣΟΣΤΟ	28%	72%		

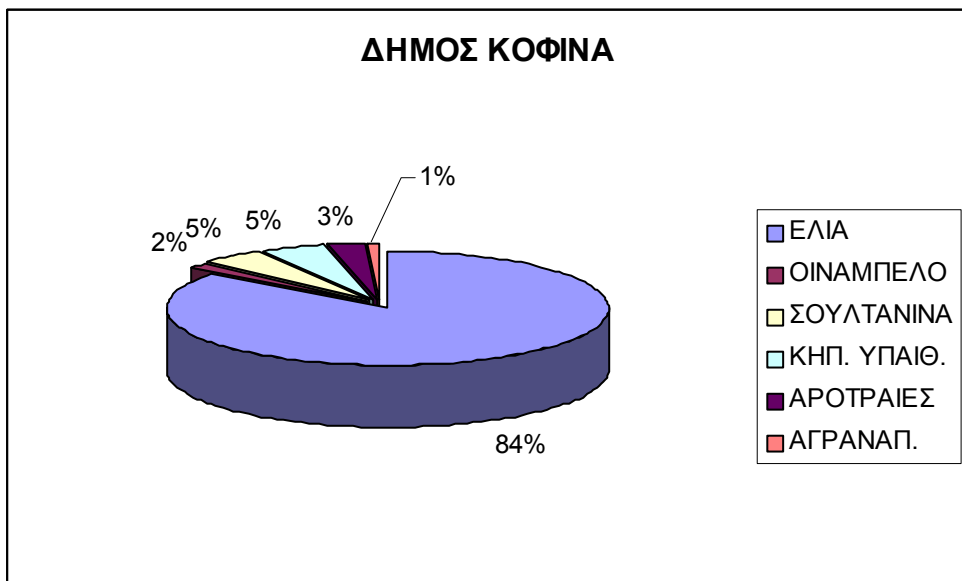

ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΕΛΙΟΥ									
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %									
	ΕΛΙΑ	ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ	ΚΗΠ. ΥΠΑΙΘΡ	ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ ΘΕΡΜΟΚΗΠ	ΕΣΠΕΡΙΔ.	ΑΓΡΑΝΑ Π.	ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΩΝ
ΣΤΡΕΜΜ	69,5	5,7	3,5	1	1	8	3	91,7	4

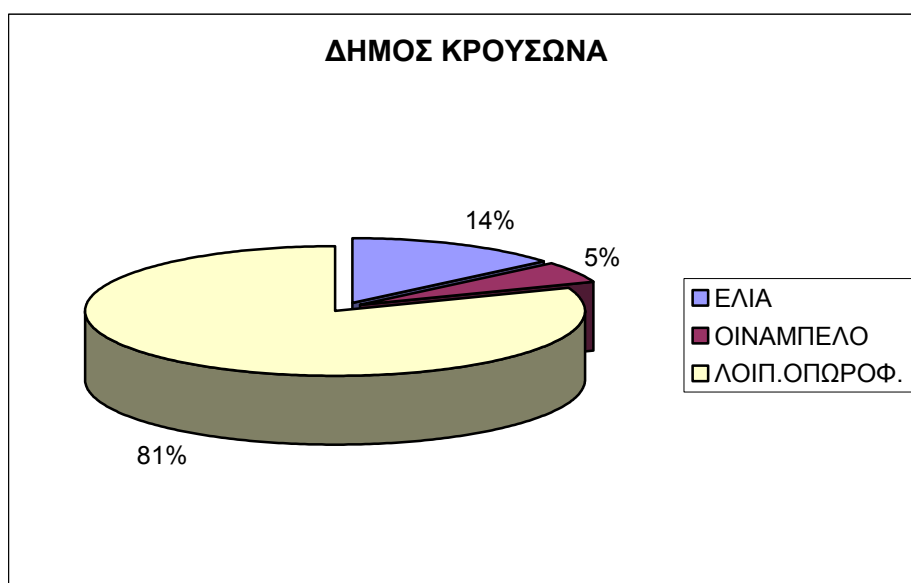
ΠΟΣΟΣΤΟ	76%	6%	4%	1%	1%	9%	3%
---------	-----	----	----	----	----	----	----

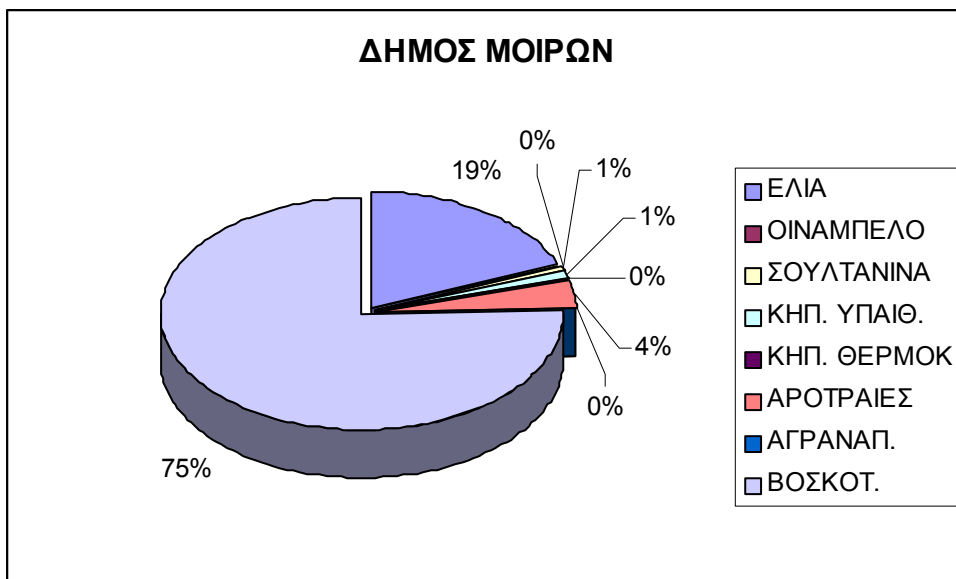
ΔΗΜΟΣ ΚΟΦΙΝΑ								
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %								
	ΕΛΙΑ	ΟΙΝΑΜΠΕΛΟ	ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ	ΚΗΠ. ΥΠΑΙΘΡ.	ΑΡΟΤΡΑΙΕΣ	ΑΓΡΑΝΑΠ.	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓ.
ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ	1569,8	31,5	86,3	91,5	47	17,5	1843,6	36
ΠΟΣΟΣΤΟ	84%	2%	5%	5%	3%	1%		

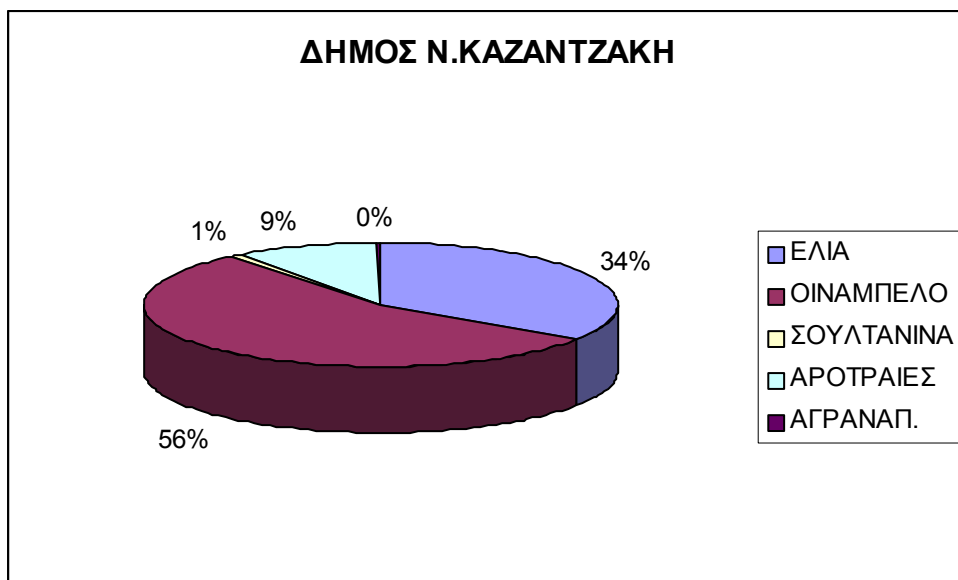
ΔΗΜΟΣ ΚΡΟΥΣΩΝΑ					
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %					
	ΕΛΙΑ	ΟΙΝΑΜΠΕΛΟ	ΛΟΙΠ.ΟΠΩΡΟΦ.	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓ.
ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ	38,5	15,1	225	278,6	2
ΠΟΣΟΣΤΟ	14%	5%	81%		

ΔΗΜΟΣ ΜΟΙΡΩΝ										
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %										
	ΕΛΙΑ	ΟΙΝΑΜΠΕΛΟ	ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ	ΚΗΠ. ΥΠΑΙΘΡΟΝ	ΚΗΠ. ΘΕΡΜΟΚΕΛΕΣ	ΑΡΟΤΡΑΙΕΣ	ΑΓΡΑΝΑ Π.	ΒΟΣΚΟΤ.	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓ.
ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ	994,1	4	31,6	53	9	200	10	4000	5301,7	38
ΠΟΣΟΣΤΟ	19%	0%	1%	1%	0%	4%	0%	75%		

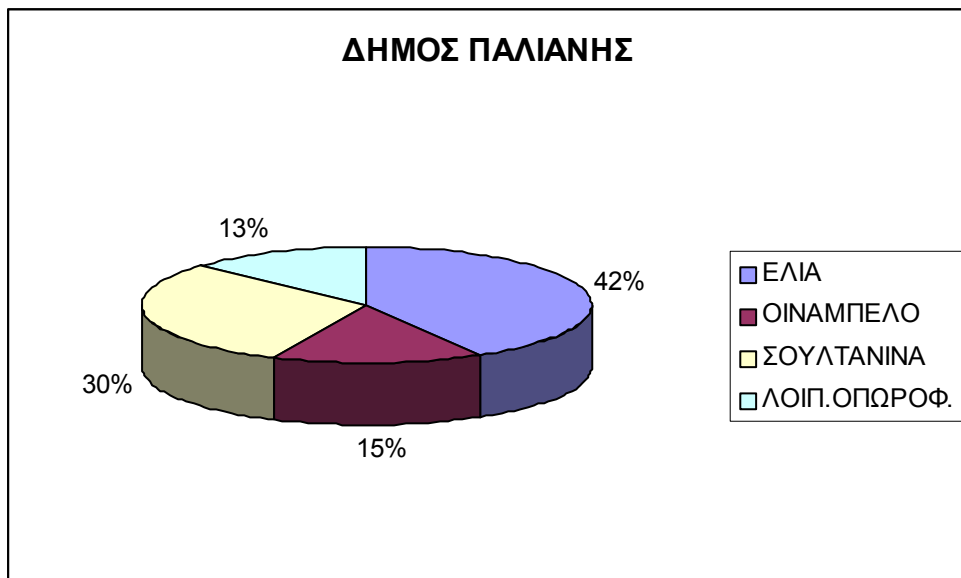

ΔΗΜΟΣ Ν. ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ							
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %							
	ΕΛΙΑ	ΟΙΝΑΜΠΕΛΟ	ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ	ΑΡΟΤΡΑΙΕΣ	ΑΓΡΑΝΑΠ.	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓ.
ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ	254,6	403,6	7,5	70	3	738,7	13
ΠΟΣΟΣΤΟ	34%	56%	1%	9%	0%		

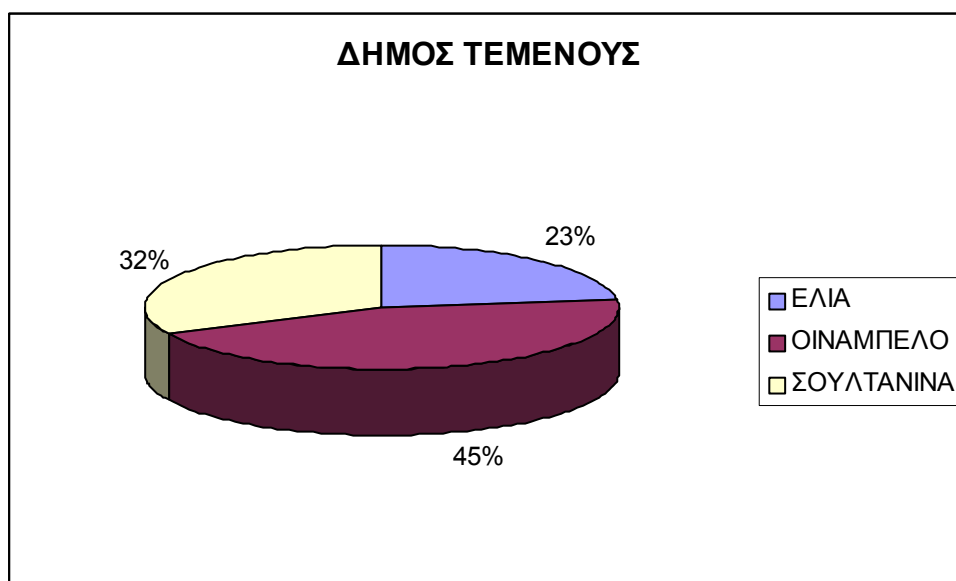

ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΙΑΝΗΣ						
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %						
	ΕΛΙΑ	ΟΙΝΑΜΠΕΛΟ	ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ	ΛΟΙΠ. ΟΠΩΡΟ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ

		Ο	Α	Φ.		ΚΑΛΛΙΕΡΓ.
ΣΤΡΕΜΜ.	12,5	4,5	9	4	30	2
ΠΟΣΟΣΤ Ο	42%	15%	30%	13%		

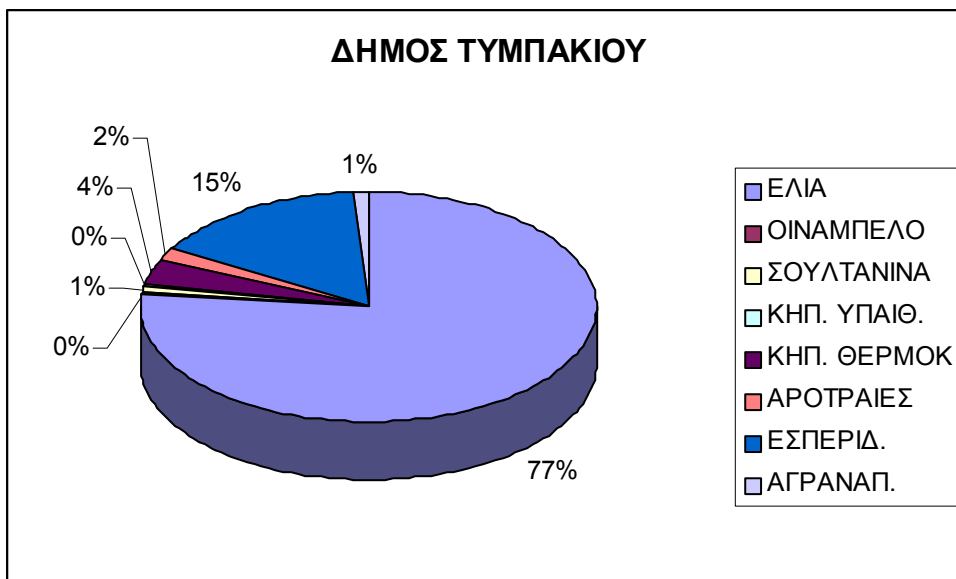
ΔΗΜΟΣ ΤΕΜΕΝΟΥΣ					
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %					
	ΕΛΙΑ	ΟΙΝΑΜΠΕΛ Ο	ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓ.
ΣΤΡΕΜΜ.	75,7	147,1	106	328,8	19
ΠΟΣΟΣΤΟ	23%	45%	32%		

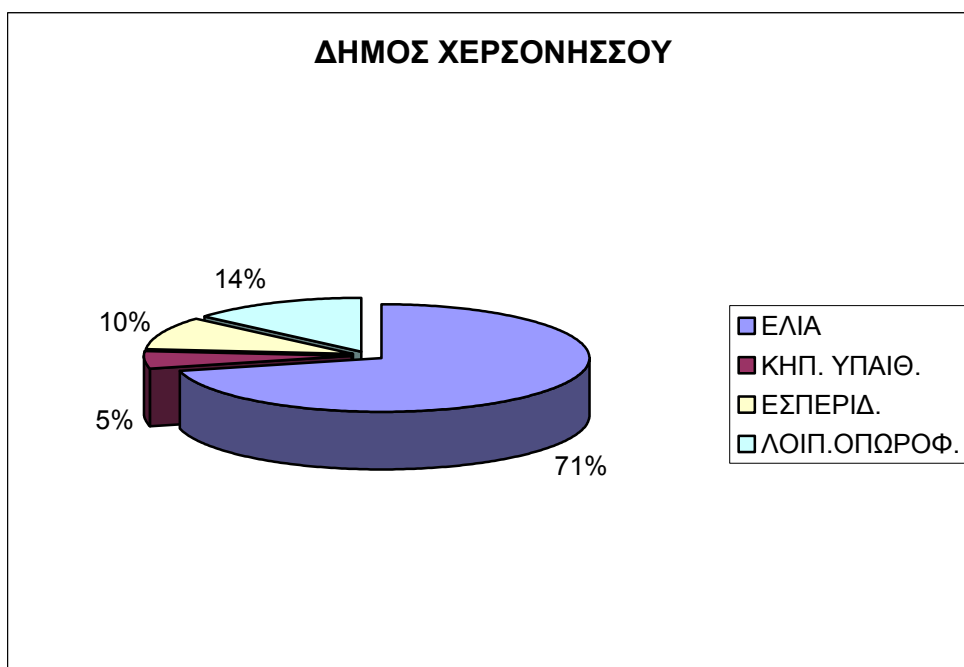
ΔΗΜΟΣ ΤΥΛΙΣΟΥ				
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %				
	ΕΛΙΑ	ΟΙΝΑΜΠΕΛΟ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΩΝ
ΣΤΡΕΜΜΑ	19	15	34	2
ΠΟΣΟΣΤΟ	56%	44%		

ΔΗΜΟΣ ΤΥΜΠΑΚΙΟΥ										
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %										
	ΕΛΙΑ	ΟΙΝΑΜΠΕΛΟ	ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ	ΚΗΠ. ΥΠΑΙΘ.	ΚΗΠ. ΘΕΡΜΟΚ.	ΑΡΟΤΡΑΙΕΣ	ΕΣΠΕΡΙΔ.	ΑΓΡΑΝΑΠ.	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓ.
ΣΤΡΕΜΜΑ	990,7	5	8	4,2	49	20	200	15,8	1292,7	43
ΠΟΣΟΣΤΟ	77%	0%	1%	0%	4%	2%	15%	1%		

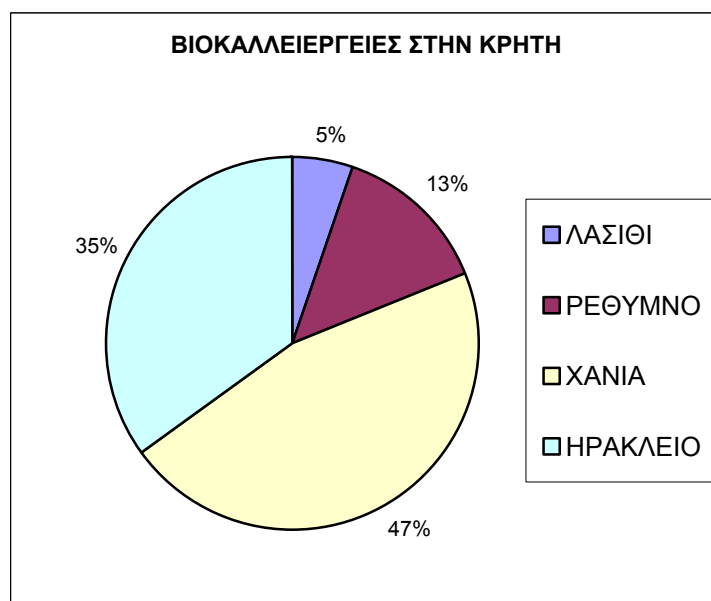

ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΣΟΥ						
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ %						
	ΕΛΙΑ	ΚΗΠ. ΥΠΑΙΘΡ.	ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ	ΛΟΙΠ. ΟΠΩΡΟΦ.	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓ.
ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ	21	1,5	3	4	29,5	2
ΠΟΣΟΣΤΟ	71%	5%	10%	14%		

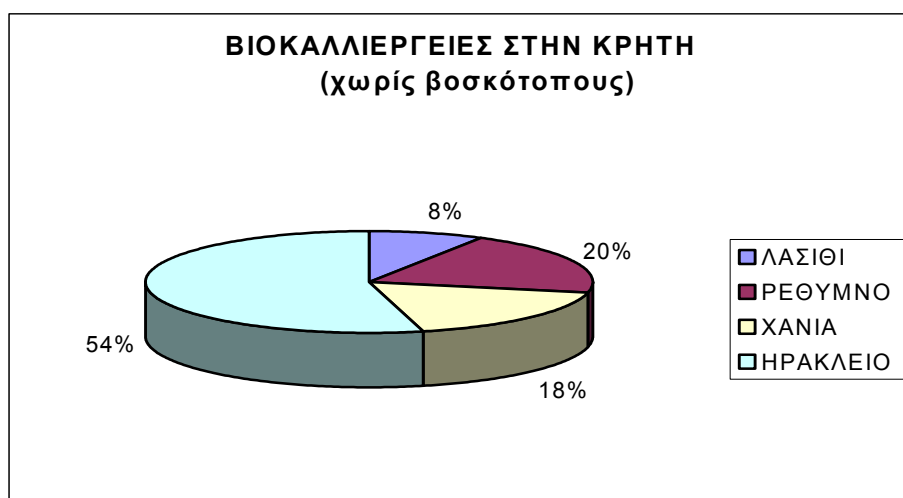

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην Κρήτη υπάρχουν 49.001,03 στρέμματα βιολογικών καλλιεργειών και στους τέσσερις νομούς του νησιού. Συγκεκριμένα στο νομό Ηρακλείου υπάρχουν 17.201,9 στρέμματα, στο νομό Ρεθύμνης 6.577,5 στρέμματα, στο νομό Χανίων 22.576 στρέμματα και στο νομό Λασιθίου 2.645,6 στρέμματα (τα σύνολα των στρεμμάτων περιλαμβάνουν και τους βοσκότοπους).

Στη συνέχεια παρουσιάζονται σε ποσοστά % οι εκτάσεις των βιολογικών καλλιεργειών για τον κάθε νομό της Κρήτης (χωρίς Βοσκότοπους).

Ν. Ηρακλείου: 17.201,9 στρ.

Ν. Χανίων: 5667 στρ.

Ν. Ρεθύμνης: 6419,512 στρ.
Ν. Λασιθίου: 2645,618 στρ.
ΣΥΝΟΛΟ: 31934,03 στρ.

Μία από τις κυριότερες καλλιέργειες της χώρας μας είναι η ελιά που καταλαμβάνει σε ολη την Ελλάδα 7.802.913 στρέμματα, στην Κρήτη 1.754.780 στρέμματα . Όπως βλέπουμε από τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν παραπάνω η βιολογική καλλιέργεια της ελιάς καταλαμβάνει την μεγαλύτερη έκταση στο νομό Ηρακλείου (8.514,8 στρέμματα, 50%) και ακολουθούν το οινάμπελο (1.132,1στρ. 7%), οι αροτραίες καλλιέργειες (756,2 στρ. 4%) και τα κηπευτικά υπαίθρου (328,8 στρ. 2%).

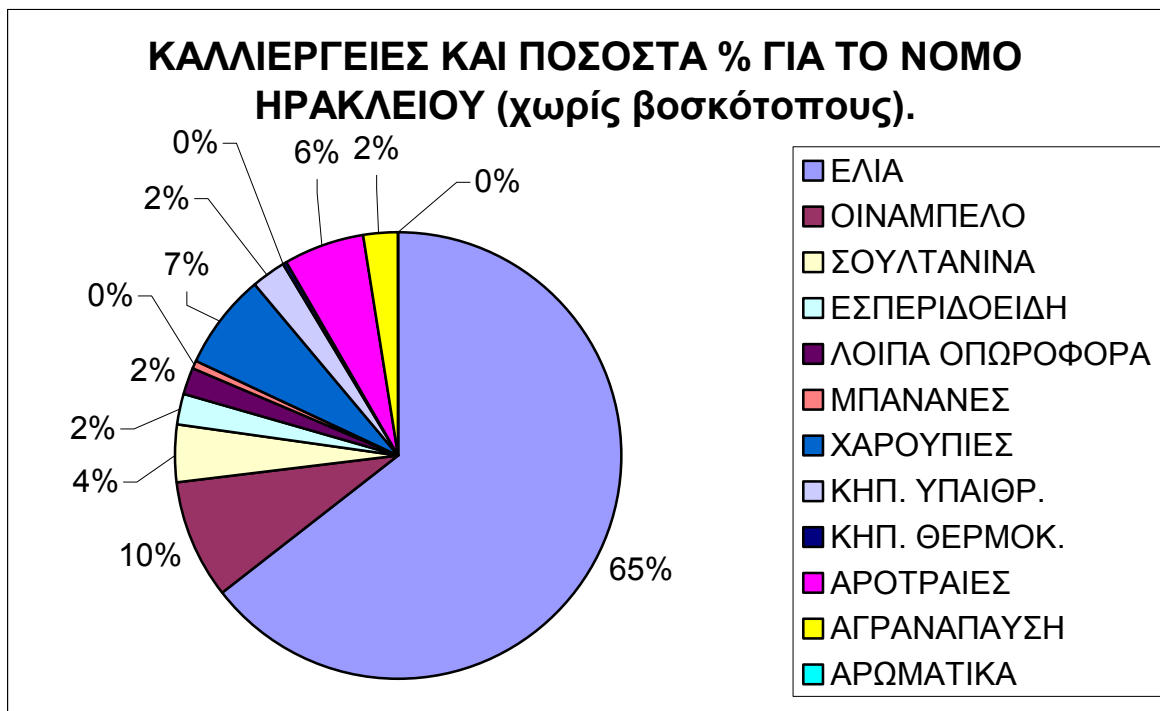
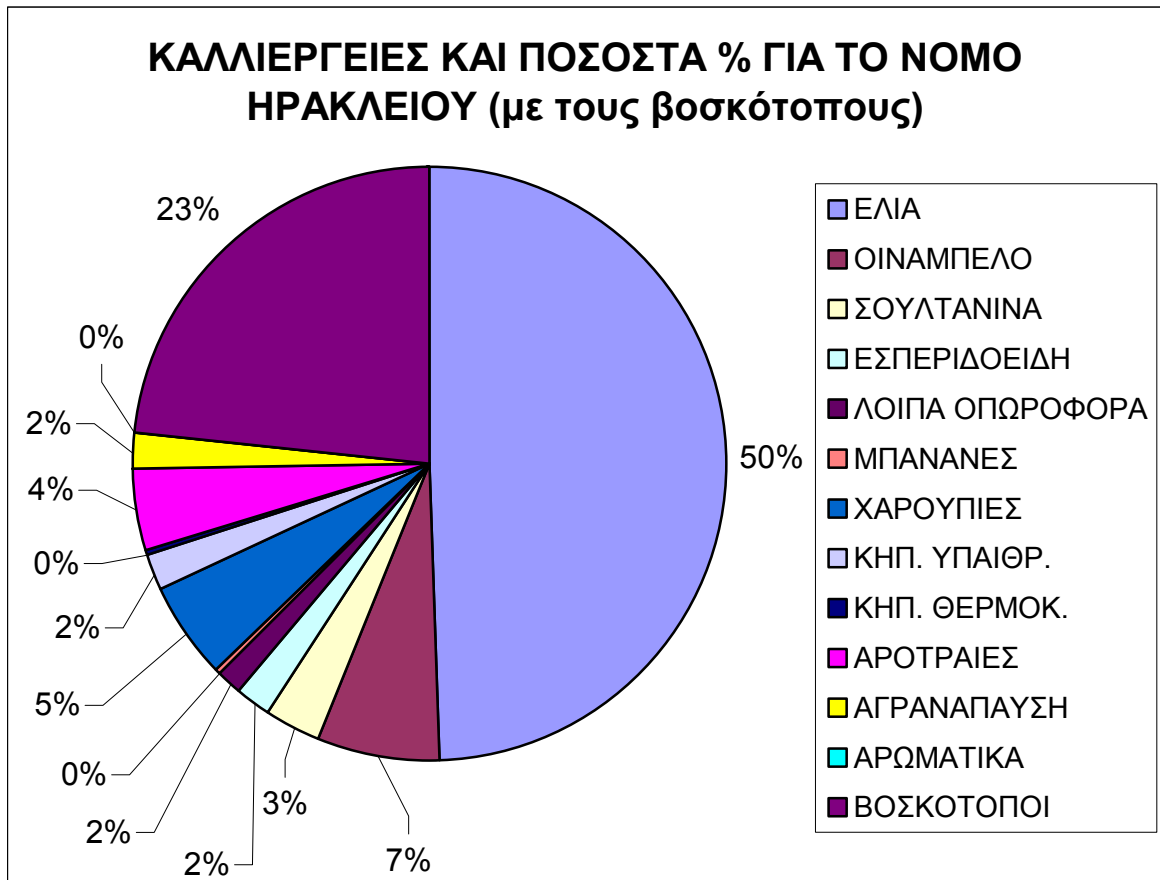
Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο αριθμός των στρεμμάτων και των δένδρων και το ποσοστό % όλων των καλλιεργειών του νομού Ηρακλείου (μαζί με τους βοσκότοπους).

ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ % ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ				
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	ΣΤΡΕΜΜ.	ΑΡΙΘ.ΔΕΝΔΡΩΝ	ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	ΣΤΡΕΜΜ.
ΕΛΙΑ	8.514,8 (50%)	163.970	ΚΗΠ. ΥΠΑΙΘΡ.	328,8 ()
ΟΙΝΑΜΠΕΛΟ	1.132,1 (7%)	261.805	ΚΗΠ. ΘΕΡΜΟΚ.	59 ()
ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ	536,7 (3%)	111.692	ΑΡΟΤΡΑΙΕΣ	756,2 ()
ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ	313,5 (2%)	10.549	ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗ	318,3 ()
ΛΟΙΠΑ ΟΠΩΡΟΦΟΡΑ	262 (2%)	5.362	ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ	17,5 ()
ΜΠΑΝΑΝΕΣ	45 (0%)	5.490	ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ	4.000 (2)
ΧΑΡΟΥΠΙΕΣ	918 (5%)	10.000		

ΑΡΙΘΜ. ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΩΝ 305
ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΡΕΜΜ. 17.201,9

ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: 13.201,9 στρ.
ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ: 4.000 στρ.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι καλλιέργειες σε ποσοστά για το νομό Ηρακλείου (με και χωρίς βοσκότοπους).

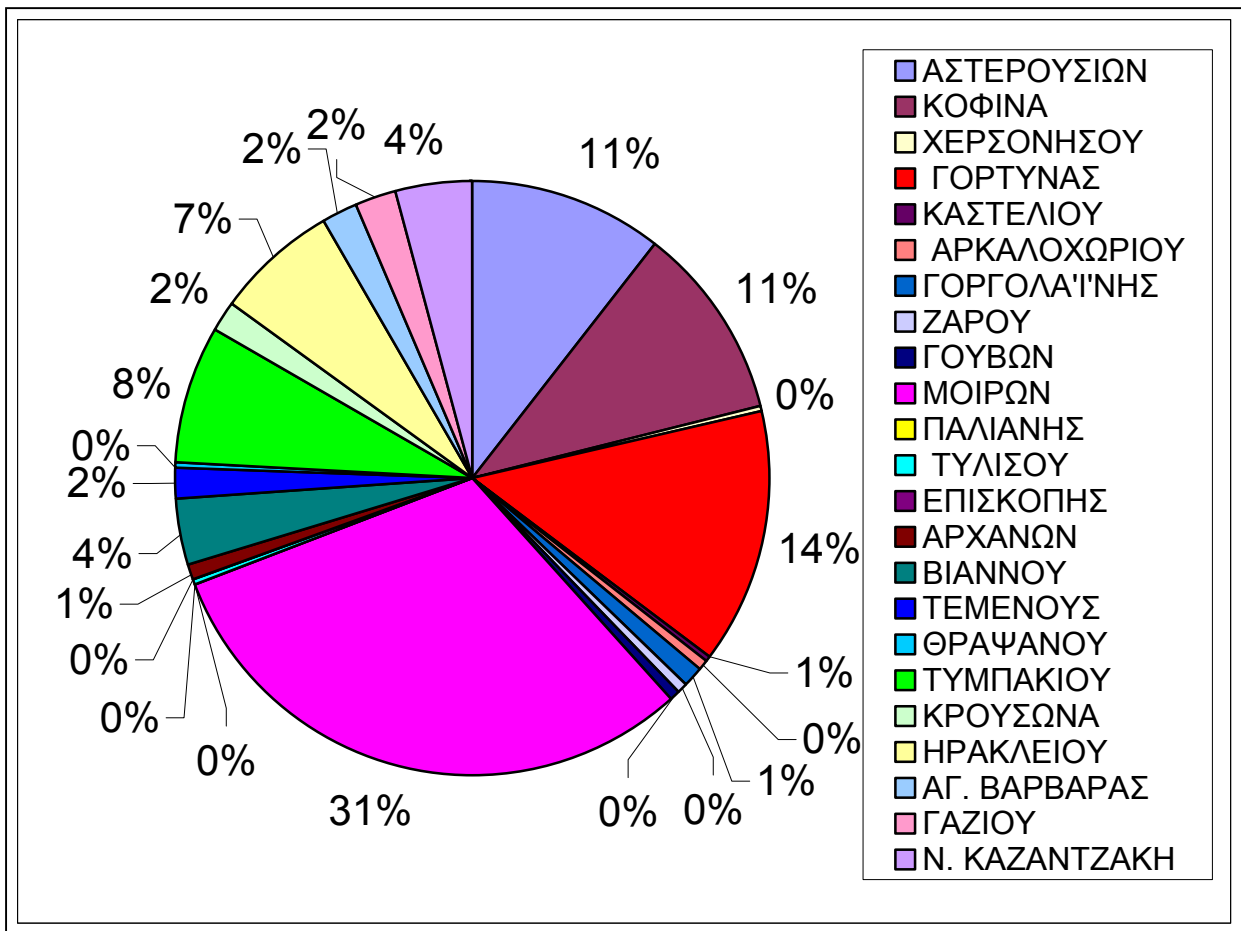

Οι βιοκαλλιεργητές του νομού είναι 305, από τους οποίους 227 από τη ΔΗΩ και 78 από τη ΒΙΟΕΛΛΑΣ και οι δήμοι με το μεγαλύτερο σύνολο εκτάσεων των καλλιεργειών είναι ο δήμος Μοιρών (5.301,7 στρ. 31%), ο δήμος Γόρτυνας (2.362,5 στρ. 14%) με 38 και 37 βιοκαλλιεργητές και ο δήμος Κόφινα (1.843,6 στρ. 11%) και Τυμπακίου (1.292,7 στρ. 8%) με 36 και 43 βιοκαλλιεργητές αντίστοιχα. Εδώ παρουσιάζονται τα στρέμματα των βιολογικών καλλιεργειών και το ποσοστό % για κάθε δήμο του νομού Ηρακλείου.

ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ % ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΔΗΜΟΙ	ΣΤΡΕΜΜ.	ΔΗΜΟΙ	ΣΤΡΕΜΜ.
ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ	1808,5 (11%)	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ	7,5 (0%)
ΚΟΦΙΝΑ	1843,6 (11%)	ΑΡΧΑΝΩΝ	127 (1%)
ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	29,5 (0%)	ΒΙΑΝΝΟΥ	611,9 (4%)
ΓΟΡΤΥΝΑΣ	2362,5 (14%)	ΤΕΜΕΝΟΥΣ	328,8 (2%)
ΚΑΣΤΕΛΙΟΥ	91,7 (1%)	ΘΡΑΨΑΝΟΥ	20 (0%)
ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	61 (0%)	ΤΥΜΠΑΚΙΟΥ	1292,7 (8%)
ΓΟΡΓΟΛΑΙΝΗΣ	225,1 (1%)	ΚΡΟΥΣΩΝΑ	278,6 (2%)
ΖΑΡΟΥ	74,2 (0%)	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	1144,3 (7%)
ΓΟΥΒΩΝ	78,7 (0%)	ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ	355,8 (2%)
ΜΟΙΡΩΝ	5301,7 (31%)	ΓΑΖΙΟΥ	351 (2%)
ΠΑΛΙΑΝΗΣ	30 (0%)	Ν. ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ	738,7 (4%)
ΤΥΛΙΣΟΥ	34 (0%)		

Στη συνέχεια παρουσιάζεται πίνα με το ποσοστό των στρεμμάτων των βιολογικών καλλιεργειών για κάθε δήμο του νομού Ηρακλείου.

Σαν τελικό συμπέρασμα μπορούμε να πούμε ότι τις χρονιές 2000 και 2001 παρουσιάζεται αύξηση των στρεμμάτων που εντάσσονται στους οργανισμούς ελέγχου και πιστοποίησης σε πολλές καλλιέργειες όπως το οινάμπελο, η σουλτανίνα, τα κηπευτικά υπαίθρου, οι αροτραίες κ.τ.λ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΟΕΛΛΑΣ Α.Ε, ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ. ΚΟΔΡΙΓΚΤΩΝΟΣ 11Β, ΑΘΗΝΑ. ΤΗΛ. 210-8211940, 210-8211707, FAX 210-8211015.

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ. ΤΕΥΧΟΣ 1: ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1995. ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ. ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΜΕ ΣΩΣΤΗ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ. ΣΕΛ.:244.

ΔΗΩ, ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 38, ΑΘΗΝΑ. Τ.Κ 104 33 ΤΗΛ. 210-8224384, FAX 210-8218117.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 2092/91, ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝΔΕΙΞΕΩΝ ΣΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ. ΜΟΝΙΜΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΥ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΦΟΑΜ. ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ, ΜΑΪΟΣ 2003. ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΓΕΩΡΓΙΑ, ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΙ.
ΕΚΔΟΣΕΙΣ: ΕΜΒΡΥΟ. ΣΕΛ. 91.

ΣΙΔΗΡΑΣ Κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ.1997. ΟΡΓΑΝΙΚΗ ΛΙΠΑΝΣΗ ΚΑΙ ΑΜΕΙΨΙΣΠΟΡΕΣ.
ΕΚΔΟΣΗ: ΔΗΩ. ΣΕΛ. 234.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ 2002 ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ
ΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.